Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

5 CENTAI

No. 35 So. Boston, Mass., Rugpiučio (August) 31 d., 1922m. Metai IX.

Vokietijai Neduoda Moratorium

UŽDRAUDIMAS KLERIKALIZMO.

Sumanymas Sutverti Platesnę Tautų Sąjungą

REVOLIUCIJA GVATEMALOJE.

Užgriuti Kalnakasiai

KOMISARAS NEUTRALEI ZONAI.

AR GAUS VOKIETIJA MORATORIUM?

PARYŽIUS, rugp. 28 d. Vokietija užsivilko su mokėjimu alijantams karės doklės: 50,000,000 markių, kurios turėjo buti išmokėtos rugp. 15 d., da ir dabar nemokėtos. Vokietija sakosi neištesanti mokėti ir prašosi, kad jai butų duota moratorium, t. y. paliuosavimas ilgesniam laikui nuo mokėjimo. Vokietijos nemokėjimas daro daug nesmagumo alijantams. Anglija apsiima duoti Vokietijai moratorium, bet Prancuzija nesutinka —ji reikalauja, kad Vokietija reguliariai viską mokėtų. Net buvo grumojimai, kad jei Vokietija neišmokės mėnesinės doklės 50,000,000 m. rugp. 15 d., tai Prancuzija užims Ruhr pakalnę. Bet kad Vokietija paskirta diena nesumokėjo pinigų, Prancuzija grumojimo neišpildė, tik vis toliau grumojo. Tuo tarpu aliantai vis tarėsi, kas daryti su Vokietija. Matyt, kad jau jie ką nors nutarė, nes ant rugpiučio 30 d. šaukia Vokietijos atstovus, kad jiems ką nors pranešti.

Sunku pasakyti, ką vokiečiams praneš: ar duos jiems moratorium, ar lieps užmokėti 50,000,000 m., užsivilkusių nuo rugp. 15 d. ir drauge įsakys pagaminti ir kitą 50 milionų ant rugsėjo 15 d.

NAUJA TAUTŲ LYGA.

PARYŽIUS, rugp. 28 d. Profesorius Alejandro Alvares vardu Čili padavė sumanymą sulieti dabartines "Tautų Lygą" ir "Pan-Amerikoninę Uniją" ir padaryti vieną "Svieto Valstijų Sąjungą," kurios nariai butų netik dabartinių dviejų sąjungų nariai, bet ir visos kitos svieto valstijos, kurios dabar nėra priimtos nė į vieną, nė į kitą.

Tautų Lyga nėra tobula, ypač kad ji nepriėmė nė Vokietijos, nė Russijos, į ją per sunku įstoti ir persunku iš jos pasiliuosuoti, ji perdaug varžo atskirias valstijas ir turi daug kitų nepatogumų, dėlei kurių nė Suv. Valstijos į ją neįstojo. Tautų Lyga per sunku panaikinti, tad paduota tulas planas, kad palikti ją, bet sudaryti kitą organizaciją, kurios Tautų Lyga butų dalis, bet kad į tą antrąją organizaciją galėtų įstoti ir tos valstybės, kurios dabar nėra Tautų Lygos narės.

POPIEŽIAUS ENCIKLIKA PRIEŠ "POLITINĘ KATALIKYBĘ."

E. VARŠAVA. Laikraštis "Kurjer Poranny" paduoda iš Italų spaudos "Havos'o" pranešimą, kad netrukus bus apskelbta Papos enciklika. Enciklika nustato katalikiškų draugijų veikimo ribas, turint galvoj nereikalingą tikybos jungimą su politika.

REVOLIUCIJA GVATEMALOJ

MEXICO CITY, rugp. 25 d. Unijistai Gvatemaloje nuvertė prezidento Orellana valdžią, ir prezidentas bėga iš šalies. Nuo pirmiau buvo gandai iš Gvatemalo apie riaušes ir paskelbimą karės padėties. Prezidentas Jose Maria Orellana 1921 m. buvo paskirtas laikinu respublikos prezidentu, pradžioje šių metų jis buvo išbalsuotas į prezidentus.

75 KALNAKASIAI UŽGRIAUTI.

JACKSON, CAL., rugp. 28 d. Garsioje Argonaut aukso kasykloje tuo vidurnakčio pasirodė ugnelė ir jos pasekme užgriuvo visus kasyklų naktinius darbininkus — išviso 75 žmones. Iki kol ugnelės nepasisekė užgesinti, ne užgriutųjų išgelbėti. Prie jų taikomasi prieiti senuoju "šaftu," kurs siekia tą kasyklų vietą, kur yra užgriutieji.

NEUTRALEI ZONAI SKIRIAMAS KOMISARAS.

E. ŽENEVA. Tautų Sąjungos Politinio skyriaus direktorius pranešė Lietuvos atstovui p. Sidzikauskui, kad Tautų Sąjungos Tarybos posėdžio metu Londone, Hymansas, kuriam yra pavesta prižiurėti lietuvių ir lenkų konfliktas, kuriuo Tautų Sąjunga yra dar suinteresuota, davė generaliniam sekretoriui instrukcijų pravesti rezoliucijoms, priimtoms neutralės zonos klausimu. Suinteresuotos valstybės, t. y. Lenkija ir Lietuva, nebuvo pakviestos į tą posėdį, nes tas klausimas nebuvo įneštas į Tarybos dienotvarkę. Generalinis sekretorius turėjo paduoti pirmininkui vardą komisaro, kuris yra skiriamas Lietuvos neutralei zonai, ir kuris turėsiąs pranešti, kaip yrą pravedamos provizorinės demarkacijos linijos. Be to, tas komisaras turės pranešti Tarybai apie dabartinę padėtį neutralėj zonoj. Kaip tik bus paskirtas komisaras, tuojau bus pranešta jo vardas abiem valstybėm, kurios turės pačios jam teikti reikalingų žinių.

NORI PRIIMTI VOKIETIJĄ.

GENEVA, rugp. 28 d. Šveicarijos delegatams į Tautų Lygą yra duotos instrukcijos balsuoti už priėmimą Vokietijos į Tautų Lygą, jai Vokietija prašysis. Šveicarija nori tuomi parodyti, kad geidžia matyti Tautų Lygą visuotina.

VISUOTINAS STREIKAS PARYŽIUJE.

PARYŽIUS, rugp. 28 d. Kad Havre streikai mažėja, Paryžiuje Unitarė Visuotina Darbo Federacija ir Kraštutinųjų Suvienytos Unijos nutarė apskelbti visuotiną streiką 24 valandoms.

GUDŲ SUKILIMAS PLEČIAS.

E. KAUNAS. Lydos apskrityje pasirodė sukilėlių buriai.

Gyventojų tarpe skleidžiami atsišaukimai ragina gudus ginkluoton kovon už savo nepriklausomybę.

Valdžia labai nerimauja dėl tų įvykių, kovai su besiplėčiančiu brudėjimu; mobilizuota visa policija ir karinės pajiegos.

Kai kuriose Vitebsko gubernės apskrityse kilęs judėjimas prieš vietinę administraciją.

Polocko apskritics Andriejevo valsčius pažymėta "juodon lenton" kaipo prieš valdžią nusistatęs plėšikų valsčius.

Lenkų valdžia kreipėsi į valstiečius, patardama jiems susiprasti ir nekilti, nes busią žiauriai baudžiami. (G. sp. Biuras).

PROTESTO REZOLIUCIJA.

Prieš atėmimą Lietuvos pilietybės.

Rugp. 5 d., 1922 m.
Waterbury, Conn.

Waterbury'io Lietuvių Šviesos Draugija laikytame susirinkime 5 d. rugpiučio šių metų, apsvarstę Lietuvos valdžios nuosprendį paskelbtą per Lietuvos atstovybę Washingtone, D. C., kuriuomi eikalaujama kad: visi Amerikos Lietuviai, Lietuvos Piliečiai užsiregistruotų Lietuvos Atstovybėj iki Gruodžio mėnesio š. m. ir užsimokėtų $10.00, nesiregistravusiems grumojama atėmimu Lietuvos pilietystę ir konfiskavimu jų turtą Lietuvoje. Ir vienbalsiai nutarė griežtai užprotestuoti šį Lietuvos valdžios patvarkymą kaipo neteisingą istorijoj negirdėtą ir šiuo sunkiu laiku Amerikos lietuviams darbininkams nepakeliamą.

2) Užprotestuoti prieš laikraščius draugijas ir žmones, kurie šį patvarkymą rėmė ir gina.

3) Reikalauti, kad Lietuvos valdžia jį kaipo netikusį atšauktų.

4) Kreipties į Amerikos Lietuvių Draugijas ir pavienius piliečius, a) kad reikalautų jo atšaukimo, b) kad niekas nesiregistruotų tol, kol jis bus atšauktas ir ant galo nutarta:

5) Šį nutarimą skelbti visuose Amerikos lietuvių laikraščiuose.

Rezoliucijų Komisija:
St. Kretavičius,
A. Kontautas,
J. Strižauskas.

LIETUVOS JAUNIMO SĄJUNGA.

Š. m. pradžioje įsikurė Lietuvoje dar viena jaunuomenės organizacija vardu: Lietuvos Jaunimo Sąjunga. Kaip matome iš pavadinimo, tai turi buti ir kiekvienam aišku, kad ši jaunuomenės organizacija yra visos Lietuvos jaunuomenei. Ją įkurė pasidarbavę jaunuomenės labui musų mokslavyriai, kurie dirbo prieš karą jaunuomenės dirvoje ir kėlė iš miego jaunuolius susiprasti ir dirbti savo Tautos naudai. Pagrindus ėmė iš to prieš karinio jaunuomenės veikimo. Lietuvos Jaunimo Sąjunga yra nepartinė organizacija, bet pažangi kulturos kriptyj. Ji neužstoja kelio kitoms gyvuojančioms Lietuvoj jaunuomenės organizacijoms, bet su mielu noru kviečia jas jungtis po bendra jaunuomenės vėliava ir nesiskirti, bet musų dešinioji pusė matomai labai nusigando šios organizacijos, kad buk esanti labai kairios pakraipos, nors ir nepartinė, tai ir stengiasi kiek galint vietomis net trukdyti. Toksai jų trukdymas dar stipriau sujudino jaunuolių sielas ir L. J. S-ga kas kart plečiasi, auga... Lietuvos Jaunimo Sąjunga savo darbuote per trumpą laiką pasirodė gana veikli ir jau š. m. (1922) birželio mėn. 23-24 dd. turėjo pirmąją visuotinąjį suvažiavimą, iš kurio gerbiamieji skaitytojai turės progos pažinti jos nusistatymą ir siekius. Suvažiavime dalyvauja 43 atstovai ir keletas svečių, suvažiavę iš įvairių Lietuvos kampų ir birželio 23 d. nuo 10 val. ryto pradedant dar rinktis į laikinosios sostinės Kaunas, Vytauto prospektas 24 Nr., salę, pasirodė didelis upo pakilimas ir pasiryžimas kulturingam darbui.

Suvažiavusių tarpe buvo ir kitų jaunuomenės organizacijų atstovai, kurie sveikino savo organizacijų vardu Lietuvos Jaunimo Sąjungos pirmąjį visuotiną suvažiavimą ir linkėjo gerų pasekmių bendrame idėjos darbe. Po to sveikino Steigiamojo Seimo atstovai ir keletas kitų atskirų organizacijų veikėjai. Kaikurios jaunimo kuopos veikusios autonominiai prisidėjo prie Sąjungos, — kitos gi organizacijos partinio pobudžio pasiliko savo teises, bet simpatiją pareiškė Lietuvos Jaunimo Sąjungai, kaip vienai iš rimčiausių jaunuomenės organizacijų, kas buvo matyt iš jų sveikinimo ir tolimesnių kalbų suvažiavime. Centro Valdybos nariai J. Strimaitis ir J. Norkus padarė pranešimą apie Centro Valdybos darbuotę ir tarp kitko pabrėžė, kad Centro Valdybos nusistatymas stovėti už Liet. J-mo Sgos nepartingumą. Toliaus praneša apie savo darbuotes skyriai; pasirodė, kad Jaunimas sparčiai žengia pirmyn: suorganizuota trumpu laiku vakarinių kursų, vakarų, chorų, orkestrų ir tt. Kaikurie skyriai leidžia savo laikraštėlius. Gerb. Vaclovas Biržiška laikė paskaitą "Krašto pažinimas ir jo tyrimas", kuri daug suteikusi naudingų žinių apie Lietuvos senovę ir jos liekanų reikšmę suvažiavusiems atstovams; visi su didžiausiu įdomumu išklausė paskaitos ir karštai dėkojo delnų plojimu kalbėtojui. Toliau gerb. Tamošaitis pranešė apie Latvių Tautos Jaunimo šventę š. m. birželio mėn. 18 dieną, kur buvo keletos tautų jaunimo atstovų; jų tarpe lietuvių atstovas nuo Lietuvos Jaunimo Sąjungos, gerb. Kvieska savo gimtąją lietuvišką kalba sveikino Latvijos Jaunuomenę Lietuvos Jaunimo vardu ir minint jam žodžius: Broliai Latviai, taip sujudino Latvių jaunimo sielas, kad jo visa kalba davusi progos pažinti vientaučius —brolius latvius, buvo sutikta didelėmis ovacijomis ir be perstojimo plojo delnais kelių tukstančių minia... Šis pranešimas sužavėte sužavėjo suvažiavusius atstovus, kuriems buvo aiškus vaizdas ko trokšta Latvijos Jaunimas, — tai susiartinti su vientaučiais lietuviais — jaunuoliais ir daugiau pažinti vieni kitus. Salėje triukšmingas ir karštas delnų plojimas. Musų atstovai, net suvažiavimui pasibaigus ilgai minėjo brolius — latvius ir dabar tebegludi tas malonus jausmas, —tai broliška abiejų tautų Latvijos ir Lietuvos jaunimo meilė... Toliau gerb. St. Garbačauskas plačiai apibudino sporto klausimą. Sportas, tai jau, kaip visiems žinoma, yra visame pasaulyj kulturingųjų tautų gerbiamas; jis sustiprina fiziniai žmogaus kuną ir duoda progos stiprėti dvasiniai ir užsiimantieji sportu žmonės yra tiesus, gražus, jauni ir kunu ir siela pastovųs, — išlavinti; neatsiliko ir Lietuvos jaunimas, giliai suprato sporto reikalą ir gerb. pranešėjo, sporto žymaus lietuvių darbuotojo, Lietuvos Fizinio Lavinimosi Sąjungos pirmininko St. Garbačausko, kalbą priėmė domėn ir dėkoja jam karštu delnų plojimu ir pagalios sporto reikalu priėmė rezoliuciją, kad organizuoti visoj Lietuvoj sportą ir platinti šios srities literaturą, ypač laikraštį "Lietuvos Sportas."

Opiausis klausimas, tai turėti savo laikraštį —organą. Šiuo reikalu kalba gerb. J. Norkus. Nuo pat susitvėrimo pradžios organu yra einąs prie "Lietuvos Ukininko" "Jaunimas", kuris buvo pašvęstas pažangiosios Jaunuomenės reikalams. Susirinkimas nutaria, kad laikinai kol susidarys lėšos "Jaunimas" ir toliau eitų prie "Lietuvos Ukininko," tik žymiai padidintas ir butų redaguojamas Lietuvos Jaunimo Sąjungos Centro Valdybos iniciatyva. Gerb. J. Strimaitis apibudina Lietuvos Jaunimo Sąjungos pagrindus bei tikslą ir pabrėžia, kad L. J. S-ga laikosi sekančio: auklėti bendrą jaunimo išsilavinimą dvasiniai, doriniai, valstybiniai — demokratizmo, tikybos pažinimo ir fizinio lavinimosi kryptimi.

Gerb. Teisininkas Toliušis apibudino jaunimo veikimą kulturos srityj ir patarė imti pavyzdį iš vakarų, kur yra kulturos židinys.

Toliaus priimami įstatai. Svarbiausia įstatų pataisa, tai "Lietuvos Jaunimo Sąjungos organizacija yra nepartinė."

Suvažiavimo prezidiumas buvo išrinktas iš sekančių asmenų: Jonas Strimaitis, Jonas Petraitis ir Ona Nemuraitė — pirmininkas ir Jonas Zagorskis-Kalnėnas ir Juozas Majauskas — sekretoriais.

Centro Valdybon išrinkti, kurie pareigas pasiskirstė patys sekantieji asmenys: Jonas Strimaitis — pirmininkas, Jonas Norkus — vice-pirmininkas, Jonas Zagorskis-Kalnėnas — sekretorius, p-lė M. Višinskaitė — iždininkė, Kazys Motuza —narys. Gavęs daugiausiai balsų kandidatas V. Oškinis kuoptuojamas reikalų vedėju ir kandidatai Pr. Šmotelis ir p. Kupstaitė; Revizijos komisijon išrinkti: K. Ralys, J. Majauskas, J. Petraitis ir kandidatai: V. Misiunas ir J. Rimša. Toliau susirinkimas išnešė rezoliuciją kovoti prieš girtuoklybę. Sekančiai eina įvairųs klausimai ir sumanymai. Svarbiausiai tai, vienbalsiai nutarta, kad Lietuvos Jaunimo šventė butų birželio mėn. 24 dieną — "Joninės."

J. Strimaitis atsisveikinimo kalboj palinkėjo pasekmių ir sužadino gražaus upo, taip, kad visų sielos buvo jausmų perpilnos ir sužavėtos...

Suvažiavimui pasibaigus birželio m. 24 d. 16 val. visi nusifotografavo ir išsiskirstė... Ir dabar jaunuomenės tarpe girdisi atbalsiai pirmojo visuotinojo suvažiavimo ir begludintis džiaugsmas, kad Lietuvos Jaunimo Sąjunga yra vienintėlė organizacija, jungianti Lietuvos jaunimą po viena bendra vėliava,— kas tikimasi, kad ištikrųjų gyveniman įsikunys taip dažnai minimas ir numylėtas obalsis: Vienybė—Galybė!

J. Zagorskis-Kalnėnas.

P. S. Jei kas iš lietuvių—amerikiečių įdomaujasi musų organizacija ir kas norėtų darbu bei kitu kuo prisidėti, tai čia paduodu antrašą: Kaunas, Laisvės Alėja 60 Nr. ("Lietuvos Ukininko" Redakcija) L. Jaunimo Sąjunga. J. Z.-K-as.
Kaunas,
1922 m. liepos m. 29 d.

ŠAULIŲ SUVAŽIAVIMAS

(Tąsa)

Po to priešvalstybiniai gaivalai ėmė uoliai platinti kariuomenėje melagingus gandus, buk tai konfliktas įvykęs tarp šaulių ir kariuomenės, buk šauliai užpuolę kariuomenę, norėdami tuo mesti neapykantos obalsį tarp kariuomenės ir šaulių.

Platinamos paskalos, buk šauliai puolę kariuomenę linksminantis radus karius, keletą nušovę, primušę ir tt. Po to, buk įvykęs mušis, kuriame yra daug užmuštų iš abiejų pusių. Šitokie gandai sukėlė kariuomenės tarpe didelį bruzdėjimą ir įniršimą prieš šaulius. Be to, šitie šmeižikai stengiasi dėti dėmę ir ant kariuomenės, kad mažintų garbingą kario vardą visuomenės akyse. Esant tokiai padėčiai šaulių darbuotė darosi nepakenčiamai sunki. Turint omenyje aukščiau išdėstytą, visuotinas burių atstovų suvažiavimas turi garbės prašyti Poną Ministerį išleisti įsakymą kariuomenei, kad užkirtus kelią melagingiems gandams, duodant aukštai autoritetingą paaiškinimą apie įvykį, kaip jis įvyko tikrenybėje, iš kurio paaiškės, kad čia nė kariuomenė, nė šauliai nekalti, kad kalti čia musų amžini lenkų agentai, apsimetę bolševikais, kurie kartu su bolševikais nuo seno varo agitaciją tarp priemiesčių atmatų ir streikuojančių darbininkų.

Negalima nekonstatuoti, kad užmuštų laike kalbamo nesusipratimo visai nėra; yra tik keli užgauti ir pora sužeistų tarp jų karininkas, kurs buvo sužeistas kaip tik gindamas šaulius.

Suvažiavimo prezidiumas
(tie patys.)

Be to, suvažiavimas pavedė busimai C. V. rupintis plačiau

(Tąsa ant 5 pusl.).

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 23 kp., Chicago, Ill.:
Izidorius Martin.
Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
M. Matušis.
Prie 57 kp., Union City, Conn.:
Kazys Dudonis.

PASISKUBINKITE.

Kurios kuopos dar neprisiuntėte nominacijų blankas, pasiskubinkite, nes su rugsėjo 5 d. baigiasi paskirtas laikas.

SEIMUI BESIARTINANT.

Jau tik du mėnesiu laiko liko iki musų organizacijos A. L. T. Sandaros Seimo. Laikas jau yra trumpas ir jokių organizacijos reikalų atidėlioti negalima, tik turime koveikiausiai imtis už darbo, tvarkytis, kad Seimas sutikus pilnai prisirengusiems esant.

Per vasaros karščius kaikurios kuopos buvo pertraukusios laikyti susirinkimus. Tų kuopų, kurios ir laikė susirinkimus, visgi ne visi nariai lankėsi, nes dėl šilto, tvankaus oro kiekvienas norėjo išvažiuoti į žalius miškus, kad pakviepuoti tyru oru. Tokiu budu kaikurių mėnesinės mokestįs ir užsivilko po kelis mėnesius. Gi dabar, orui pradedant atvėsti reikia šaukti kuopų susirinkimus, ir neužsimokėjusiems nariams užsimokėti užviiktus mokesčius. Sulyg įstatymų, kiekvienas narys neužsimokėjęs virš tris mėnesius, buna suspenduotas. Tad, gerbiami Sandariečiai, kurių mokesčiai yra užsivilkę, pasistengkite Rugsėjo ir Spalio mėnesiuose užsimokėti už visus šiuos metus, kad administratoriui rengiant Seimui raportą nereikėtų padėti ant suspenduotųjų listo.

Visų bendras reikalas.

Pirm negu sulauksime musų Seimą, dar mums, Sandariečiams, stovi ant kelio didelis visų bendras darbas, t. y. **Agitacijos Apšvietos Sąvaitė.** Agitacijos ir Apšvietos sąvaitei, buvęs Seimas So. Bostone, Mass. nuskyrė laiką spalio mėnesiuose kožnus metus. Pirm negu pradėsime galutinai rengtis seiman, kiekvienas turime paklausti savęs, ar pildysime pereito seimo nutarimą ir atliksime tą didelį darbą, kuris yra ant musų kelio ar jį aplenkę eisime seiman?

Aš sakyčiau, kad jokiu budu aplenkti negalima. Centro Valdyba dės pastangas tos sąvaitės įvykdymui, tik reikia, kad kuopos tam pritartų ir per rugsėjo mėnesį darytų prisirengimus.

Apšvietos Sąvaitės užduotis yra, kad surengti kiekvienoje kolionijoje prakalbas, šiaip kiekvienai kuopai sulyg išgalės įvairius vakarus, parsitraukti knygų iš Sandaros knygyno ir platiniti jos; parsitraukti "Sandaros" pavienius numerius ir jų kodaugiausiai išskleisti tarpe vietos lietuvių; supažindinti lietuvių liaudį su Sandaros principais, prirašyti juos prie Sandaros arba kad jie taptų "Sandaros" skaitytojais. Apšvieta juk yra žmogaus didžiausias turtas, tad nepatingėkime ją praplatinti. Tuom savo darbu netik kad pasitarnausime savo organizacijai, bet sykiu ir Lietuvių tautai. Kiek musų tauta bus apšviesta, tiek žydės Lietuvos gerovė ir jos šviesi ateitis.

Tad į kovą visi Sandariečiai! Musų vadas lai buna apšvieta, o kardas knyga ir laikraštis rankoje. Ir jeigu mes visi su pasišventimu stosime į tą kovą, tai, beabėjo, tamsa bus nugalėta, ir susipratimas, apšvieta užviešpataus tarpe mus brolių bei sesučių. Toje Apšvietos Sąvaitėje, musų visų turi buti priedermė, kad kiekvienas parduoti knygų nemažiau kaip už dolerį, ir kiekvienas gautų naują Sandaros narį bei skaitytoją.

K. J. PAULAUSKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

A.L.T. SANDAROS SĄVAITEI BESIARTINANT.

Pagal A. L. T. S. 6-to Seimo nutarimą, kas metai spalio mėnesyje turi buti rengiama Sandaros sąvaitė. Štai kaip skamba tas nutarimas: "Nuodugniai apsvarsčius, vienbalsiai nutarta rengti A. L. T. S. sąvaitę kiekvienus metus spalio mėnesyje. Toje sąvaitėje turės buti skleidžiama apšvieta, auklėjama politinis lietuvių susipratimas ir rupinimasi materialiu Sandaros darbų rėmimu."

Dabar klausimas: ar mes pildėme šį taip svarbų nutarimą? Man rodosi, kad ne! Taigi jeigu mes per pereitus dvejus metus nepildėme, tai pradėkime su šiais metais, nes tai yra musų svarbiausias reikalas.

Jeigu mes norime šviesti lietuvišką liaudį, traukti ją iš prietarų ir vesti tą liaudį laisvės ir demokratybės keliu, tai mes turime nors sykį metuose padaryti visu frontu ofensivą platinimui apšvietos, ir auklėjimui politinio lietuvių susipratimo.

Tiesa, kad sąvaitė yra labai trumpas laikas ir vienoje sąvaitėje mažai kas bus galima nuveikti, bet mes galime tam taip prakilniam darbui paimti visą mėnesį ir pavadinti spalio mėnesį **Sandaros mėnesiu.** Tam mėnesiui C. Valdyba turi prirengti sistematišką dviem kalbėtojams maršrutą, — vienam vakarinėse valstijose, o kitam rytinėse, taip kad per Sandaros mėnesį neliktų nė viena lietuvių kolionija, kurioje nebutų gyvu žodžiu paskleista apšvieta, Sandaros principai ir auklėjamas politinis lietuvių susipratimas. Tokiose prakalbose per visą mėnesį turi buti prirašinėjami prie Sandaros nauji nariai, platinama Sandaros literatura, ir renkamos aukos apšvietos ir politikos reikalams. Šiuos žodžius rašantis ir pereitus metus tuomi reikalu klabino į duris C. V. ir Seimo, vienok nebuvo išgirsta. Šįmet pasirįžau vėl klabinti, su taja vilčia, kad šiuos metus jau bus išgirsta, nes šiuos metus daug labiau tas reikalas yra pribrendęs. Šiuos metus mes jau turime buti prisirengę į kovą, tai yra turime buti prisirengę, kad tinkamai sutikti klerikalų skelbiamą šv. kryžiaus karę. Jeigu mes nenusime prisirengę sutikti klerikalu skelbiamą mums šv. kryžiaus karę, tai ji galės pereiti ir į šv. kardo karę ir pralieti nekaltą žmonių kraują, nes ir kryžiokai varde šv. kryžiaus kardu taškė musų bočių kraują.

Kas seka klerikalų spaudą, tas aiškiai mato, kad šįmet klerikalai prie to rengiasi. Taigi, gerb. Sandariečiai, mes ir turime prie to rengties. Mes su jais nekariausime nė kryžiais, nė kardais —mes kariausime apšvieta, gyvu žodžiu ir per spaudą ir mes taip kariaudami sutarpįsime jų kardus ir išliuosuosime lietuvių minias iš prietarų ir iš užburto kunigijos rato. Klabinkime į C. Valdybos duris, kad jinai pradėtų tą darbą. O mes visi surėmę pečiais stumsime iki galo. Mus pusėje laisvė, teisybė ir demokratybė, su mumis bus ir minia.

Petras P. Jaras.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

HARTFORD, CONN.

A. L. T. Sandaros susirinkimas buvo rugpiučio 17 d. Nutarėm surengti prakalbas ir kreiptis prie Lietuvos Steigiamojo Seimo nario gerb. Lado Natkevičiaus, tai aš klausiu gerb. Natkevičiaus, ar ilgai dar busite šioj šalyje, nes šios kolionijos lietuviai pageidauja išgirsti gerbiamo Natkevičiaus kalbą. Taigi gerbiamas tamista malonėsite pranešti man laišku apie mano klausimą.

Su aukšta pagarba

Motiejus Mikalionis.
72 Cedar St., Hartford, Conn.
46 kp. rašt.

PITTSBURGH, PA.

Pastabos.

Pittsburgo draugijos taip sujudo rengtis prie apvaikščiojimo pripažinimo Lietuvos Suv. Valstijų, kad mus bolševikėliams ir kai kuriems kunigėliams tai net kailis neriasi iš piktumo. Man teko buti vienos d-jos mitinge, kada buvo perskaitytas Sandaros kuopos laiškas, kuris kviečia į dr-jų posėdį, tai komunistukų traicė: A. V., P. K. ir J. U. ėmė nurodinėti: girdi, ko čia yra džiaugties, kad ta šalis pripažino, kur vieni štraikai, kur žmones norima bada išmaryt? Na, o kad ta pati šalis pripažintų Rusiją, tai tie patys draugai kabytųs ant sierų iš džiaugsmo.

Na, o kunigėlis tai kitokią nuomonę turi: jis savo parapijonams štai ką sako: aš girdėjau, kad čia kokios draugijos rengia parodą ir žada maršuot gatvėmis; jus neikit, nes visus sumušuos.

O ką daro tikri lietuviai? Ugi rengiasi ko smarkiausia visos draugijos — bažnytinės ir svietiškos — visos iš daikto. Kur tik yra lietuviai, tai visi rengia maršuot ir Pittsbaurgo ir apielinkės kolionijos maršuos į 10 tukstančių.

Organizatoriai stengiasi žėdnas savo pažįstamus prirašyti į Sandarą, o sykį naujas narys gavęs "Sandarą" į rankas su ja daugiau neparsiskirs, jei prisicina išvažiuoti ar kokia nelaimė patinka. Todėl kuopoj visada yra gyvumas, ir nedyvai, kad prie 36 kuopos rašosi iš N. S., McKees Rocks ir net iš Braddock'o, už tai kad kitos kuopos arba komitetai apsileidę, aptingę, pats nieko neveikia, tai kaip prie jų dėsis naujos spėkos? Todėl jei norim, kad mus idėja arba tikroji demokratija imtų viršų, turim pats pirmiausia pradėt veikti, tada ateis į pagalbą ir naujos spėkos.

Taigi, Sandariečiai, prie darbo! Jei kurios kuopos komitetas neatsakantis, šaukit susirinkimą, rinkit veiklesnius. Ir neatbutinai turim pradėt šį rudenį veikt, nes mums, Pittsburgiečiams, bus laimė turėt tarp savęs gana gerą skaitlių inteligentų iš visų didesnių kolionijų. Todėl mes juos čia dykus nelaikysim vakarais, bet surengsim prakalbas, kad išjudinus Amerikos lietuvius, kad visi pradėtume protaut ir pagelbėt mus broliams Lietuvoj. Mes gerai matom, kad kunigėliai naudojas žmonių nevienybę, neorganizavimos. Jus matote, kaip baigiant Lietuvos konstituciją kad iš Respublikos jau padarė tik valstiją — reiškia, ten galės but ir karalius. Ir laisvės žodis jau panaikintas, kad ką neprasitarus prieš jagamastį.

Ne geriau ir čia, Amerikoje: kunigėliai spiečiasi ir į Washingtoną prie atstovybės, o kad gavus riebias algas, tai sumano apkraut po $10.00 mus, amerikiečius, ir da prievarta: jei nemokėsit, tai jus turtą Lietuvoj konfiskuosime! Taigi ar ilgai da snausim ir busim bepartyviais ir duosimės visai surišt mus rankas ir kojas visokiais įstatymais, tinkamais tik laukiniams žmonėms?

Todėl į darbą visi! vienas už visus ir visi už vieną! Ir tol kovosim, kol nebus laisvė pilna visiems, ar jis biednas, ar bagotas, ar jis tikintis, ar "bedievis" — jei tik geras ir teisingas, tai visi turi prieš įstatymus but lygus.

Jei mes čia Soho dalyj valiojom kuopą išauginti net suviršum 200 narių, kuri pora metų atgal buvo vadinama bolševikų lizdas, tai kodėl kitos kolionijos to negali padaryt? Tik pamėginkim, pamatysim, kad tai visai lengvas darbas, nes žmonės kas diena eina gudryn ir mato, kas kalba teisybę, o kas rojų žada.

Todėl da kartą į darbą visi, kaip vyrai, taip merginos ir moters.

Juozas Virbickas.
36-tos kuopos organizatorius.

RACINE, WIS.

A. L. T. S. 35 kuopos buvo susirinkimas rugpiučio 16 d. vakare Union Hall. Kadangi kaip kurie nariai į sus. negalėjo ateiti, tad šiuomi nors trumpai primįsiu, ką ateityje esame nutarę veikti.

Naujų sumanymų punkte buvo pakeltas: klausimas apie piliečių registraciją ir mokestį $10.00.

35 kuopos nariai kaip vienu balsu registraciją pripažino reikalinga, bet užkrautos mokesties $10.00 yra yra griežtai nusistatę nemokėti. Tam tikslui, įnešta paremta ir nutarta rugsėjo mėnesyje rengti prakalbas, kviečiant už kalbėtoją gerb. A. Tulį. Tose prakalbose bus šis Lietuvos valdžios netinkantis Am. Liet. Išeiviams įstatymas plačiai išdiskusuotas ir bus išneštos tinkamos rezoliucijos. Į komitetą suruošimui prakalbų išrinkti pil. K. Yuška ir M. Kasparaitis.

Skaitytas laiškas, kuris praneša, kad A. L. T. Sandara išleis didelį kalendorių sekantiems 1923 metams pavidale knygos virš 200 puslapių.

Įnešta, paremta ir vienbalsiai nutarta kalendorių užsisakyti 50. Taipgi nutarta parinkti į kalendorių nuo vietinių biznierių apskelbimų. Apskelbimams rinkti įgalioti M. Kasparaitis ir K. Yuška.

3) Pakeltas buvo klausimas, ką mes veiksime pasibaigus vasaros grožybėms. Nutarta rengti perstatymą; į komitetus paskirta Matas Matkus ir M. Kasparaitis.

Vienbalsiai užgirtas ir priimtas Centro Valdybos sumanymas, vadinamas "Piktpinigiu." Turime dėžutę num. 735, raktas įteiktas iždininkui J. Pilipui, gi Piktpinigį rinkti pavesta M. Kasparaičiui. Buvo rinktas piktasai pinigas susirinkime. Nariai, vieni juokus krėsdami, kiti su piktumu, kišo į Piktpinigio bankutę vienas už kito. Pirmininkas teisingai išsireiškė piktpinigį renkant, kad "nėra to pikto, kurs neišeitų ant gero." Pradžiai sudėta 76c. Piktpinigio —rodos maža suma 76 centai, bet demokratybės priešams pikčio bus daugiau, kaip septyni šimtai.

4) Nominuota centro valdyba —užgirta visa dabar esanti. Mes pilnai esame patenkinti dabartine Centro Valdyba, tad už ją ir nominavome.

5) Užsimokėjo šiame sus. 15 narių priderančias duokles, ir du prakilnųs tėvynės sunųs prisirašė prie Sandaros; jais yra atvykęs iš kitur gan gabus vyrukas pil. Kazys Yuška. Mes nuo jo daug tikimės paramos veikime, ir jau mielas skaitytojas matys, kad yra apsiėmęs komisijose. Antras rimtas vietos lietuvis Adomas Cibas. Mes negalime atsidžiaugti susilaukę į savo eilias tokius ištikimus močiutės Lietuvos piliečius.

Broliai Sandariečiai! veikiant mums nesigiriant yra permatoma šviesi ateitis.

Prot. rašt. **M. Kasparaitis.**

NORWOOD, MASS.

Liudna žinia—Juozas Pašakarnis prigėrė ežere.

Rugp. (Aug.) 18 d. J. Pašakarnis su savo Fordu nuvežė tulą švedų šeimyną pas ežerą maudytis. Nuvažiavęs sykiu ir Juozas Pašakarnis ėjo maudytis. Besimaudant, kaip švedas pasakoja, Juozui giliau įbridus į vandenį, švedas draudęs nebristi giliau, bet Juozas, kaip ir juokais giliau bridęs. Ir taip besimaudant švedas pamatė, kad jau Juozas skęsta: jau galva veik visa vandenyje, ir tik su rankomis griebiasi viršum vandens. Ir tuo nuskendęs. Švedas buk nemokėjęs plaukti ir nesipuolė Juozui duoti pagelbą, tik išbėgęs išvandens jieškojo Juozui pagelbos, bet iki atvyko pagelba, pasakoja, buk praėjo pusė valandos. Tokiu budu Juozas Pašakarnis tapo žiauraus likimo auka.

Juozo brolis Jonas čia Norwoode gyvena, tai pas Joną ir buvo šermenys. Kitas brolis Pranciškus atvyko iš Montello, Mass. ir juodu visą laidotuvių tvarką vedė. Broliai su jų moterimis norėjo a. a. Juozą Palaidoti su bažnytinėmis ceremonijomis, bet kunigas nepriėmė, buk buvęs bedievis; net ir ant katalikų kapinių neleido laidoti. Juozas palaidotas nedėlioje rugpiučio 20 d. antrą val. po pietų miesto kapinėse.

Vėlionis Juozas Pašakarnis buvo 24 m. amžiaus, Šiaulių aps., Raudėnų parapijos, Užpeikių sodžiaus. Atvažiavo į Suvienytas Valstijas 1913 m. Velionis buvo rimto budo linksmus vaikinas, aktyvis Sandarietis veikėjas. Sandaros kuopoj buvo finansų rašt., T. M. D. 36 kp. buvo pirmininkas. Kadangi Juozas turėjo laikrodžių krautuvę ir laikrodžius taisydavo, tai kartais tik dėlto atsisakydavo nuo siulomų komisijų veikime Sandarai ar kitoms draugijoms. Kaip visi Sandariečiai, taip ir velionis daug pasidarbavęs ir aukojęs Lietuvai.

Kodėl kunigas nepriėmė Juozą į bažnyčią? Gal daugelis ir manys, kad Juozas buvo atviras bedievis. Ne. Juozas nė sykio nekalbėjo prieš tikėjimą, o jei Juozas nelankė bažnyčios, tai tik dėlto, kad dabar bažnyčios paverstos į klerikalų politikos areną, o Juozas klerikalizmo netoleravo.

Kunigas neapsiėmė Juozą laidoti su bažnytinėmis apeigomis tik manydamas tuomi pažeminti tautininkus, o, antra, gal kad atkeršyti Juozui už tai, kad kuomet čia korikas Garmus kalbėjo ir iššaukė tautininkus išgamomis ir k. t. tai kad užkirtus kelią Garmaus niekinimams, Juozas pasivelinęs pas Sandariečius surengė prakalbas atrėmimui Garmaus pliauškalų. Suprantama, šitokis Juozo žygis vietos kunigui gana išrodė piktas ir bedieviškas ir gal but, kad dėl tokių priežasčių netik kad į bažnyčią Juozo nepriėmė, bet dar iš kunigo abazo buvo pranešta valdžiai, kad nelaidotų ant airių kapinių.

Kaip girdėjau, kunigas nuo Juozo brolių paėmė gerą pluoštą pinigų (mat pinigai ir bedievio nesmirda) Juozo dušios išganymui. Jeigu jau Juozas nebuvo vertas įsileisti į bažnyčią, kaipo "šėtono tarnas," tai kun. Taškunas neturėjo moralės teisės imti Juozo pinigus.

Zanavykas.

DAR DĖL PASŲ IŠSIĖMIMO.

Šiomis dienomis Lietuvos Atstovybė išsiuntinėjo visoms paskolos stotims ir kitoms įstaigoms, susižinojusioms su Atstovybe, pasų aplikacijų blankų, registracijos korčiukių ir instrukcijų, kaip paskolų stotims ir kitoms įstaigoms geriausiai atlikti tą darbą. Taigi turintieji įvairių abejojimų, ar klausimų registracijos ir pasų išsiėmimo reikale lai kreipiasi į stotis, ar kitas minėtas įstaigas.

Atstovybė yra gavusi įvairių užklausimų registravimosi reikale. Be to lietuvių spauda iškelia taip pat įvairių klausimų ir abejojimų. Todėl matome reikalingu paduoti lietuvių visuomenei kai-kurių paaiškinimų.

1. Įstatymas apie Lietuvos pilietybę ir apie Lietuvos piliečių svetur gyvenančių registraciją ne kurjoje nors Atstovybėje buvo sumanytas ir apgalvotas, bet buvo užmanytas ir išleistas Lietuvos valdžios, Seimo ir Ministerių Kabineto, kuri čia beabejo vadavosi tikrais ir svarbiais Lietuvos valstybės reikalais.

2. Amerikoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams metinio mokesnio už paso atnaujinimą yra nustatyta ne $10.00 kas met, bet $5.00 kas met. Tik pirmaisiais metais išsiimant pasą reikia įmokėti $10.00, gi paskui kas met, pasą atnaujinant, reikės mokėti po $5.00. Tą mokesnį nustatė ne Lietuvos atstovybė Washingtone, bet Lietuvos valdžia.

3. Daugelis Lietuvos piliečių jau turi išsiėmę Lietuvos pasus. Aišku, kad tokiems nebereikia išnaujo pasų imti, tik jų paso terminui besibaigiant jie turės kreiptis į Atstovybę dėl paso atnaujinimo.

4. Jei kurie budami vargingoje padėtyje negalėtų įmokėti reikalaujamo mokesnio už pasą, arba jo atnaujinimą, tokie lai gauna iš Paskolos Stoties atatinkamą paliudijimą ir prisiunčia jį Atstovybėn, kuri išduos pasą tada be mokesnio. Tečiau neturtas nepaliusuoja piliečio nuo priedermės išsiimti pasą, t. y. ir neturtingas turi paduoti aplikaciją dėl paso.

5. Šeimynos tėvas išima vieną tik pasą sau, savo žmonai ir savo vaikams, ir vieną tik mokesnį už visus teužmoka. Žmonai ir vaikams (iki 17 metų) atskiri pasai nereikalaujami.

6. Jaunikaičiai ir merginos baigę 17 metų amžiaus, privalo išsiimti atskirus pasus.

7. Lietuvių, Amerikos piliečių turtas Lietuvoje, ar tai žemė, ar pinigai, nekonfiskuojama ir visai nemanoma konfiskuoti.

8. Lietuviai — Amerikos piliečiai gali važiuoti į Lietuvą su Amerikos pasu užvizuotu Lietuvos atstovybėje Washingtone. Tokie, norėdami Lietuvoje apsigyventi, ir įsigyti turto turės taikinties prie Lietuvos įstatymo apie pilietybę.

Liet. Inf. Biuras.

Kada jus parodysite man bažnyčią, paremtą ant Auksinio Įstato, aš prisidėsiu prie jos.—

Abraham Lincoln.

Kada mes apmąstome begalybę tos Esybės, kuri tvarko ir valdo nesuprastiną visą, mes turėtume susigėdinti vadinti tokias mažytes pasakaites (Biblijoje pasakojamas) Dievo žodžiu.

—Thomas Paine.

Lietuvos Įstatymai

Ką tik gavome iš Kauno Lietuvos Įstatymus. Didelė knyga 6x9 tvirtais apdarais 1032 puslapių Kaina tik $3.00. Norinti isigyti šią knygą pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome ir greitai išsiparduos.

SANDARA

327 E St., So. Boston 27, Mass.

LIUBLINO SEIMO DIENYNAS 1569 M.

Vertė V. K. RAČKAUSKAS

(Tąsa).

Čia ir kiti senatoriai su piktumu kalbėjo; pakilo triukšmas, sujudimas, senatoriai jokiu budu negalėjo nurimti. Pagalios, atstovų maršalkas įsakė reikšti šituo klausimu nuomones.

Vieni senatoriai norėjo reikšti savo nuomones, gi kiti sakė: "bereikalo čia kalbėsi, tegul pirma atstovai susitaiko." Be to, vieni liepė skaityti atstovų patiektąjį raštą, kiti visai jo nenorėjo: "jei atstovai nesutiko su šituo (musų) raštu, tai kokia nauda skaityti jų raštą?" Ant galo sutiko reikšti nuomones 27).

Arcivyskupas kalbėjo: "aš neužsigaunu tuo, kad atstovai pataisė musų raštą; reikia jo išklausyti; tik meldžiu jusų, ponai atstovai, sutikite priimti raštą." Krakovo vyskupas tylėjo, nes buvo labai susikrimtęs ("bo sie frasowal").

Kujavų vyskupas sakė: "nematau, kad atstovų raštas skirtųsi nuo privilegijų, nuo receso ir nuo to rašto, kurį mes padavėme. Taip gi gerai matau, kad tuo keliu mes greičiau prieisime prie unijos. Meldžiame atstovų sutikti su raštu, ir raštas tegul bus skaitomas."

Poznanio vyskupas: "kadangi tame rašte mes turime visą, kas tik yra ir Aleksandro privilegijoje, tai reikia jis pataisyti ir įteikti lietuviams, gi atstovų prašom sutikti su raštu."

Cholmo vyskupas pareiškė sutinkąs su Kujavų vyskupo nuomone 28).

Krakovo kaštelianas: "Aš manau, kaip maniau ir vakar, kad nepakenks reikalui raštas, kurs sutinka su privilegijomis. Duokime jį lietuviams. Sutikite su juo, ponai atstovai; mes juk gero linkime 29)."

Krakovo vaivada: "nesuprantu, iš kur tas užsispyrimas, kas per nesutikimas! Matau, kad Dievas mus baudžia už tai, kad nesutinkame. Geresnio kelio prie tikslo nematau, kaip tiktai tas, kurį mes apgalvojome. Neišmėtinėkite mums, ponai atstovai, buk mes nustumę į šalį senąsias privilegijas ir Varšavos recesą. Mes neduosime jums tos pirmybės, kuri įrodytų jus esant labai atsidavusiais respublikos labui, ir tai mes gerai pareiškėme savo rašte. Kadangi mes privalome duoti lietuviams atsakymą, bendrai tarp savęs nesusitarę, tad, jei šis nesutikimas neužsibaigtų, pasiulykime lietuviams kitas privilegijas —Aleksandro ir recesą, bet pasiulykime vienbalsiu sutarimu; bet domingai žiurėkite, ponai, kas iš to išeis."

Sandomiro vaivada: "nesuprantu, ką tai reiškia, kad atstovai taip lengvai tesvarsto musų nuomonę. Visi mes ir daugelis atstovų sutikome, o čia keletas žmonių protestuoja! Tai nelabiausis pavyzdys! Jei kas kitu kartu panorės ko, kad ir visų geriausio, ir patrauks savon pusėn didelį skaičių atstovų, ir štai keletas žmonių pašoks ir ims protestuoti, tad kaip gi bebus galima geras dalykas įvykinti? Ponai, taip negera! Jei jau nebegalima susitarti, tai tegul bunie šitaip: pradėkime nuo privilegijų; bet aš visiškai nemanau, kad butų negera tai, su kuo sutiko pusantro šimto žmonių, taip lygiai netikiu, kad butų gera, jei keletas žmonių ardo tokį dalyką. Reikia spėti, kad taip reikalinga yra kam nors."

Lenčicos vaivada Sirakovskis: "jei aš nematyčiau, kad reikia taip pasielgti (kaip mes pasielgėme), tai sutikčiau, kad lietuviams duoti atsakymą iš privilegijų; bet jie pareiškė, kad nori ant popieriaus matyti, kokios mes geidžiame su jais unijos. Mes privalome duoti jiems tokį atsakymą, kokio jie reikalauja. Atsakymas turi buti tokioje formoje, kokioje kam patinka, — jei nori jo ant rašto, tai ant rašto ir reikia paduoti Tame atsakyme raštu, žinoma, turi buti ištraukos iš Aleksandro privilegijų ir receso. Jei mes duosime rašto, bet ką kitą, tai jie tuo užsirustins ant musų, išvažiuos ir kaltė puls ant musų, kad visas reikalas pairo per mus, ne per juos.

"Kas liečia ištraukų iš privilegijų, tai aš busiu patenkintas, jei matysiu, kad tame rašte patvirtinta visa, kas yra Aleksandro privilegijoje ir recese.

"Dėl Dievo malonės, sutikite, ponai atstovai, patariu jums; tas raštas, kurį duosime lietuviams, turime patikrinti; jei kas pastebės, kad jame truksta ko nors, kas yra Aleksandro privilegijoje, arba kas yra Varšavos recese ir deklaracijoje, — lai nurodo; gi jei raštas sutinka su tuo visu, tai duoti jis lietuviams."

Podolijos vaivada patarė išrinkti keletą senatorių, kurie patikrintų, ar raštas sutinka su privilegija ir recesu ir paskui priduotų jį; atstovų jis prašo, kad sutiktų.

Liublino vaivada: "Nesuprantu, koki nauda iš to, kad duosime lietuviams raštą? Mes jau turime raštą — tai yra Aleksandro privilegija, turime ir recesą; padėkime tuos raštus prieš juos, — tegul jie pasako: ar priima, ar ne? Nesa, jei jie atmeta pamatą, tai kaip jie priims pasekmes? 30). Aš nesutinku su tuo raštu ir nenoriu jo; nesa, jei jie nepripažysta privilegijų, tai kam bereikia jiems duoti kokį nors raaštą? Paklausti jų: ar priimate privilegijas? Jei nenori, tai nerčikia ir rašto rašyti, — tuokart mes eisime sau toliau."

Bielsko vaivada: "jei mes, ponai, manėme patiekti lietuviams privilegijas, tai nereikėjo gaišuoti laiko gaminimui raštų. Tačiau jus per visą šį laiką rašėte: matėte, kad nėra sutikimo tame klausime, bet gi visvien rašėte. Reikėjo pirmučiausiai pasiulyti privilegijas, kaip tik pamatėt, kad nėra sutikimo dėl rašto. Aš laikyčiausi pirmiaus priimto nutarimo, — duočiau jiems raštą. Jei rašte tilps visa tai, kas buvo privilegijose, tai nesuprantu, kuo jis galėtų man užkenkti."

Sandomiro kaštelionas: "sunku kalbėti, kuomet tarp atstovų nėra sutikimo. Aš sutikčiau su raštu, bet atstovai su juo nesutinka. Todėl atsakykime lietuviams su privilegijomis ir recesu.

Voinicos kaštelionas, Nikalojus Mieleckis: "rods, aš jaunas čia esu tarpe jusų, ponai; nors ne naujiena mano šeimynoje sėdėti taip garbingoje vietoje, kokioje aš dabar sėdžiu, iš Dievo mylistos ir karaliaus malonės, tačiaus negaliu nesuprasti, jog matau priešais save garbingus senatorius, kurie sėdi čia nuo senesnių laikų, ne kaip aš, ir išmintingai bei atsargiai viską sprendžia. Leisiu sau tik pasakyti, kad, ištikrųjų, mums reikia atsižvelgti į tai, kad mes čia vaikščiojame tarp dviejų skustuvų. Kur nekryptum, —vis turi dabotis, kad neįsipiautum. Jei neteksime Lietuvos (toki didelė valstybė!), tai įsipiausime ir labai skaudžiai; jei priimsime lietuvius į sąjungą kokiu neatsargiu budu, neišmintingu, o ne taip, kad ta unija, kurią sudarome su jais, laikytųsi tvirtais ir visiems amžiams, — tai reikia baimitis, kad galima įsipiauti su antru skustuvu. Todėl reikia taip sukinėtis, kad, vaikščiojant tarp dviejų skustuvų, pačiu viduriu, radus ką nors gero."

Liublino kaštelionas: "nelabas daiktas —nesutikimas! Jei neduosime rašto, tai tas prilygsta tam, kad pasakysime lietuviams: važiuokite sau sveiki šalin, t. y. tas bus lygu išardymui viso reikalo, kad iš to viso nieko neišeitų. Jei kas musų tikisi, kad tuo budu galima panaikinti ekzekuciją, tai lai to nesitiki. Ponai, tęsimas to reikalo yra ekzekucija! Paduokime raštą!"

Ponas kancleras: "nesuprantu, koki mums nauda iš to rašto! Lietuviai paniekino musų privilegijas, nenori jų pildyti: akyvaizdoje to, koki nauda yra iš rašto? Dar butų galima patiekti raštai, jei tuom nereiktų pakirsti musų privilegijų, bet dabar... aš nesutinku su raštu. Paduokime jiems Aleksandro privilegiją ir recesą: ten ir yra paruoštas jiems raštas."

Kunigas po-kancleras, Pranas Krasinskis: "girdžiu, kad jus, ponai, nesutinkate čia dėl to, kad vieni nori patiekti lietuviams raštą, kaip pirma kad buvo sutarta, gi kiti nori patiekti tiktai privilegijas. Žinoma, jei kas nors šalintųsi nuo privilegijų, tai aš turėčiau pareikšti, kad toksai žmogus velija blogo; ir pats apie save taip pasakyčiau, jei taip bučiau pasielgęs; bet kadangi šitame rašte yra privilegijos, ir kadangi lietuviai prašo duoti jiems unijos projektą ant rašto, — tad duokime jiems tokį raštą. Kaip lietuviai prisieks pildyti tą, kas yra privilegijoje, susės su mumis drauge posėdin ir tarsis: tai ar to nebus pakankamai? Atsiminkite, ponai, kad lietuviai jau pareiškė nenorį posėdžiauti su mumis; jei mes neduosime unijos projekto ant rašto, tai jie turės kuo pateisinti save, — ir tokiu budu visą kalčią nuvers ant musų.

"Todėl, dėl Dievo malonės, stengkimės suderinti reikalą, kol dar turime budus. Nesigilinkime į kraštutinybes. Pareiškiu jums, kad visi valdonai — ir krikščionys ir pagonys — struopiai teiraujasi, ar įvyks ši unija, ar ne. Jei ji įvyks, tai jo didenybei ir visiems mums bus didelė garbė, gi visoms kitoms tautoms bus daug baimės; jei neįvyks, tai visiems mums bus didelis nusižeminimas, gi musų priešininkai įgys daugiau drąsos: jie tiktai to ir laukia, ar tik nepairs unija? Todėl aš ir manau, kad mes turime duoti lietuviams raštą, kad jie neišvažiuotų iš čia, nesa dėl privilegijų jie įpyks; o jei jie išvažiuos, tai kiek bus mums blėdies, paleidus iš rankų tokią valstybę, — ir tai vis dėl rašto!"

Prie to ir visi likusieji senatoriai išsireiškė sutinką duoti raštą: vietos trukumo dėlei čia netalpiname jų nuomonių.

Po to Krakovo vyskupas pasakė kalbą, kurioje patarė atstovams sutikti su raštu; kadangi krakovėnai nenorėjo pradėti reikalą kitaip, kaip tiktai nuo receso, tad jis pasakė: "Ponai! Tasai recesas nei kiek nesudarė mums unijos, nesa prieš jį protestavo Vilniaus vaivada. Lietuviai pasakys į tai: mes su juo nesutikome, mes žinome, kad prieš jį protestavo Vilniaus vaivada. Todėl tad geriausia eikime savo keliu —duokime raštą."

Nuomonė senatorių ir atstovų, kurie sutiko su raštu, nepaėmė viršaus, todėl įvyko didelis sumišimas 31).

Paskui Krakovo vyskupas paprašė balso ir šitaip kalbėjo: "Gerbiamieji ponai! Jei mes nenorime sutikti dėl rašto, tai pasielgkime šitokiu budu: patiekime lietuviams Aleksandro privilegiją, patiekime jiems recesą, patiekime raštą ir pasakykime jiems: štai jums Aleksandro privilegija, kuria grąsino buvusiajame Varšavos seime Vilniaus vaivada nebašnikas Radvilas, užkeikdamas musų pirmtakunų dušias ir mus, kad pildytume visą, kas surašyta Aleksandro privilegijoje. Padėkime prieš juos įgaliojimus, kokius Lietuvos Kunigaikštis davė Vilniaus vaivadai ir atstovams, ir prie įgaliojimų padėkime recesą. Jei jie sakys nesutinką su recesu, tai pasakykime jiems: juk gi tie, kas atstovavo jus Varšavoje, turėjo įgaliojimus spręsti unijos klausime ir sprendė, — šį recesą mes surašėme drauge su jumis. Gi kad išpildžius jų norą, tai yra, kad duotume jiems ant popieriaus projektą unijos, kokios su jais norime, pasakysime jiems: štai jums unijos projektas, parašytas sulyg privilegijų punktų, — mes norime užtvirtinimo tokios unijos, koki yra juose užžymėta." (Bus daugiau)

27) Atstovams atėjus pas senatorius, Krakovo vyskupas pasakė: "raštas yra reikalingas, bet jis reikia surašyti taip, kad mes, vietoj laisvės, neužsitrauktume ant savęs vergijos, nesa juk ir Parčevo seimas pasibaigė tuo, kad lietuviai norėjo, kad mes neštume vienodą su jais naštą, gi jų našta yra sunkesnė už musiškę; kadangi jie turi savo valdiškas vietas ir savo iždinę, tad reikia, kad jie turėtų ir savo pasitarimų valstybės gynimo klausimais, kad jie patys savo valstybę ir gintų."

28) Dzialynskis paduoda sekančią Plocko vyskupo kalbą: "Senai mes rotužėje sutikome pradėti unijos reikalą nuo Varšavos receso; kadangi Lietuvos senatoriai prašo, kad mes duotume jiems ant rašto unijos pavyzdį, tad, jei bus jame surašyta visa, kas yra Varšavos recese, dėlko gi nesutikti? Žinoma, reikia dar apgalvoti sekančiai: jei mes su lietuviais turėsime bendrus seimus, tai reikalingas bus ir bendras valstybės gynimas, gi nuo Krakovo labai sunku butų traukti į karą Lietuvon."

29) "Prie sutarimo! Reikia sutikti su raštu, bet kadangi atstovai nesutinka, tad reikia prašyti, kad jie sutiktų. Tokios valandos, kaip šitoji, sudarymui unijos su lietuviais mes niekados nebeturėsime. Sumanyti ką nors naujo, kuomet lietuviai nedalyvauja musų posėdžiuose, —veltus trukdymas laiko ir iš to išeis tiktai gėda mums patiems."

30) "...bo iesli nam principia negant, iako ma bycz conclusia? Ja na then script nie zwaliam, ani go chcze; bo iesli my przywileiu nie zna, a czsmus mu dawacz iakie pysmo?"

31) "byla confusio rerum,—zaburzenie wielkie."

Kelionė į Lietuvą ir Lietuvoje

(Rašo VIKTORIJA VENCIUS).

(Pabaiga.)

Prie to viso jie pasižymi dar dideliu patriotiniu jausmu, kurio reikia Lietuvoje jos išbandymo metu. Pagaliaus, Amerikos lietuvis turi modernų idėjų apie žemdirbystę, apie biznį ir apie daugelį kitų klausimų, svarbių tautos gyvenime, šitos naujos idėjos ir prityrimas, Amerikos lietuvių įgytas didelio progreso šalyje, galėtų buti lyg ir branduolis tolimesniam musų tautos atsistatydinimui. Tačiaus tukstančiai atkeliavo iš Amerikos ir tukstančiai atgal grįžo. Šiais metais dar daugiau tokių matysime...

Dažnai teko girdėti ne vieną Amerikos lietuvį nusiskundžiant, buk Lietuvos žmonės jų nemėgstą, buk juos pajuokią; girdi, kas iš Amerikos, tai jis ne kas kita, kaip tiktai vaikščiojąs dolaris. Tik pešk! Tai, žinoma, ne visai teisybė. Visur, visoje Europoje, šiandien yra nuomonė, kad kiekvienas amerikietis turi neišsemiamą maišą dolarių; taigi visur, kur tiktai amerikietis eina, mato, kad jam net dvigubai paskaitoma ir už prekes, kurias vietos gyventojas pigiau perkasi.

Lietuva yra Europoje, taigi šitoje nuomonė pritaikome netik Lietuvoje, bet taip lygiai Francijoje, Vokietijoje ir kitose šalyse. Tačiau, jei Amerikos lietuvis nesigirs visur, kur tik eidamas, kad jis yra iš Amerikos, jei jis bus atsargus ir gudrus, tai jo niekas negalės prigauti. Negalima taip gi pasakyti, buk Lietuvos žmonės nemėgsta Amerikos lietuvių, ar buk juos pajuokia. Žinoma, kaip visur, taip ir čia yra tokių siaurapročių, kurie lig ir prietaringai žiuri į Amerikos lietuvius, — mat, jie neturį mokslo, bet turį pinigų, o pinigai duodą jiems galimybės geriaus už kitus gyventi. Tokių pavyduolių dažnai pasitaiko iš smulkiosios "inteligencijos," t. y. iš tokių, kurie paragavo kiek mokslo patys, keletą kliasų gimnazijos, — gi jei laimė buvo lėmusi, kad pirm karo jie dar pasiekė Berliną ar Maskvą, tai jau jų protui krašto ir galo nematyt! Iš jų žerte žeria egoizmu; jie visados daugiau žino apie kitus kraštus ir kitų kraštų žmones, negu tie patys tų kraštų gyventojai. Neretai pasitaiko, kad toks "inteligentas" net ir Amerikos lietuviui, kadir augštai inteligentiškam, pasako: "Ką gi čia tamsta išmanai apie tą Ameriką, nei tamsta jos pažysti, nei ką..." Toks Lietuvos nedakepęs mokslinčius tvirtins tau, kad Amerikoje negrai yra da vergijoje; kad Amerikoje nesą draugijinio gyvenimo ir kad kiekvieno vyriausiuoju tikslu yra kalti ir gaudyti dolariai; kad Amerikoje nesama jokios kulturos, kad žmonės Amerikoje esą neapšviesti, nemokyti... Ir keista pasakyti, — atsisėsk ažustalėn su tokiu riestanosiu "mokslinčium," ir tuoj pamatysi, kaip jis pasilenkia ant savo lekštės, kad net nosis, rodos, įsiners į viralą; žiurėk, tai ir matai, kaip jo rankose peilis švaistosi iš lekštės į burną, iš burnos lekštėn, — sakytum per pusmetį buvus jį prie bado sieto; muzika, jam valgant, iš lupų, nosies ir lekštės tokia, kad ir orkestros nereikia... Bet toki lietuvių grupelė yra labai neskaitlinga, sulyginus su tais lietuviais, kurie džiaugiasi, pamatę Amerikos lietuvį, sugrįžusį tėvynėn dalyvauti Lietuvos atstatymo darbe. Kaimiečiai, žemdirbiai, pirkliai, kulturingi Lietuvos inteligentai — visi džiaugiasi, paregėję Amerikos lietuvį, grįžtant savo tėviškėn. Jie supranta, kad Amerikos lietuvis su savo pažangiomis demokratinėmis idėjomis, su savo modernomis pažiuromis į žemės dirbimą ir tt., pridėjus prie to viso dar jo dolarius, kuriuos jis parsinešė su savim, gali buti didelė ir branginta įnaša į krašto kulturą. Tokie Lietuvos gyventojai netik ne pašiepia Amerikos lietuvio, bet pasitinka jį dideliu džiaugšmu ir nori, kad jam patiktų Lietuvoje apsigyventi.

VII. LIETUVOS MOTERIS.

Amerikoje, bendrai imant, yra nuomonė, kad Europos, ypatingai Rytų Europos moters yra sentimentalės, nedrąsios, susidomėjusios tiktai savo namais, savo vaikais, savo vyrais, ar savo meiliškais reikalais; manoma, kad jos visai neindomauja visuomenės reikalais. Bet šitoki nuomonė negali buti pritaikyti prie Lietuvos. Lietuvos moters sudaro aiškią ir gražią išimtį. Teisybė, ir čia rasite moterų, — ypatingai labai dar jaunos arba labai jau senos, — kurios ne kiek tesidomi tais klausimais, kurie yra už jų asmeninių interesų sienos. Bet didžiuma inteligentinių Lietuvos moterų priklauso kokioms nors politinėms, švietimo ar draugijinėms organizacijoms ir gyvai jose veikia. Retai rasi Lietuvoje tokią organiziją, kurioje nebutų moterų narių; kaikurios gi organizacijos, ypatingai tokios rųšies, kaip kudikių prieglaudos ir t. p., yra išimtinai moterų rankose. Stebėtinas dalykas, — moters nepailsta savo darbe. Jos nesigaili nei pačios savęs, nei pinigų, nei kitų, stengdamos atsiekti geriausių pasekmių; labai dažnai tos pačios moters priklauso kelioms labai svarbioms organizacijoms ir visur jos atlieka labai gražų ir naudingą darbą. Nelaiminga tiktaí ta sąlyga, kad Lietuvoje nedaug dar tėra vyrų, kurie butų tiek plačių pažiurų, kad galėtų matyti moteryje ką nors augštesnio ir geresnio, o ne vien "peteliškes." Apie musų moteris darbuotojas kalbėdami, musų vyrai labai dažnai sarkastiškai šypsosi... Ir ne visados tokią šypsą pastebi ant bemokslio lupų. Žinoma, yra siaurapročių ir nemokytų žmonių, kurie užima gan atsakomingas vietas tai valdžioje, tai prekyboje, — į juos žiurima, kaipo į gabius jų dirvoje žmones; jie mielai pukšteli baltą rankytę, mielai nusileidžia kokiam nors kaprisui besmegenės poniutės, kurios didžiausiu rupesniu yra turėti dailių drabužių, galėti pamalti smailiu liežuvėliu apie savo kaimynus ir pažystamus, — gi tuo tarpu šviesi inteligentiška moteris pašvenčia visą savo laiką savo draugijos ir viso krašto labui; ir tie ponai, jei neišjuokia tokių moterų darbuotojų, tai jų visiškai nepaiso ir nemato... Visose progresyvėse šalyse moters gyvai dalyvauja visuomenės darbuose; joms prigelbsti šviesųs ir plačių pažiurų vyrai. Lietuvoje per maža tėra žmonių visiems reikalingiems krašto darbams, tad vietoj pajuokti tas moteris, kurios rupestingai stengiasi pasidarbuoti šalies labui, tikrai inteligentais pasirodytų tie vyrai, kurie teiktų joms kodaugiausiai pagalbos jų darbe ir ragintų kitas moteris stoti bendran tėvynės darban.

Baigdama, noriu dar kartą pastebėti: **gyvenimas Lietuvoje yra toks, kokiu jį kas pasidaro.** Tas pats yra čia, Lietuvoje, tas pats yra Amerikoje, tas pats yra visose šalyse, kur tiktai neitum. Gyvenimas visiškai priklauso nuo musų pačių, nuo musų pažiurų į gyvenimą, nuo to, kokiu budu mes patys bandome sukurti sau patogų ir gerą gyvenimą šitame senajame musų pasaulyje. Jei jieškosime tiktai ydų ir nepasisekimų, tai rasime jų net ir danguj. Gražiai sako, kad ir saulė turi dėmes. Jei jieškosime gyvenime malonių dalykų, tai rasime jų net labiausiai apleistuose kampeliuose.

Daug ko truksta Lietuvoje, bet Gamta gražiai apdovanojo Lietuvą, tad nors tuo galima džiaugties. Ne sapnas yra tai, ką mums musų tėveliai apie Lietuvą kalbėjo: jos oras, jos reginiai, jos girios, jos vaisių gardumas,—visa tai ne sapnas, tai yra tikrenybė!

Kaunas. Gegužė, 1922.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
627 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

LIETUVOS VALIUTA.

Rugpiučio 9 d. Steigiamasis Seimas galutinu skaitymu priėmė įstatymą, nustatantį Lietuvos pinigo vienetą. Įstatymas yra tokis:

§1. Lietuvos Respublikos pinigų sistema paremta auksu. Piniginiu vienetu laikomas Litas. Litą sudaro 100 centų. Litas turi 0,150462 gramų gryno aukso vertybės.

§2. Lietuvos piniginio vieneto įvedimo dieną skelbia Finansų Prekybos ir Pramonės Ministeris.

§3. Esamieji apyvartoj Lietuvos sienose mokamieji ženklai, ostmarkės, ostrubliai, taip pat kursuojančios Lietuvoj Vokiečių Valstybės markės Finansų Prekybos ir Pramonės Ministerio kiekvieną savaitę ar dažniau nustatomuoju kursu keičiamos į Lietuvos litus per 3 mėnesius nuo Lietuvos piniginio vieneto įvedimo dienos.

§4. Įvedus Lietuvos piniginį vienetą — litą, visi aktai, dokumentai, skolų ir pasižadėjimo raštai, depozitai ir įvairios rušies sutartys, apmokėjimai ir atsiskaitymai daromi litais. Anksčiau sudaryti ostmarkių, ostrublių arba kitų piniginių vienetų dokumentai ir aktai, vienai pusei reikalaujant, pildomi Lietuvos litais įmokėjimo termino dienos kursu. Apie kitų pinigų dienos kurso nustatymą Finansų Prekybos ir Pramonės Ministeris leidžia instrukciją.

§5. Šį įstatymą vykdo Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministeris.

LITAS VIETOJE AUKSINO.

Taigi Lietuvos valdžia padarė pirmą žygį įvedime Lietuvos valiutos. Nustatyta vieneto didumas ir nuspręsta remti Lietuvos valiutą ant aukso. Patėmytina, kad vienetas pavadinta ne auksinu, tik litu, litas gi padalintas ne į skatikus, tik į **centus,** turbut parankumui su užrubeže. Taigi ateityje siųsime į Lietuvą ne auksinus ir skatikus, tik litus ir centus.

Litas turės turėti 0,150462 gramų aukso vertės, taigi bus tiek vertas, kiek Amerikos 10 centų (dime). Litas bus padalintas į 100 centų, taigi 10 lietuviškų centų tiek bus verta, kiek vienas Suv. Valstijų centas.

SUVĖLAVIMAS.

Lietuvos finansų žinovai kaltina valdžią už nerangumą su išleidimu Lietuvos pinigų. Sako, kad butinai turėjo buti įvesta Lietuvos valiuta dar pernai, kada Vokietijos markė pusėtinai aukštai stovėjo. Dabar gi, kada Vokietijos markė nusmuko beveik sulyg lenkų auksino, Lietuvos nerangumas su įvedimu savo valiutos padarė šaliai milžiniškos žalos. Tolesnis vilkinimas gali da daugiau blėdies padaryti. Taigi nors dabar neturėtų vilkinti, kada Seimas nustatė pinigo vardą ir didumą ir įgaliojo Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerį paskelbti dieną, nuo kurios Lietuvos pinigai įvedami.

KOKĮ LITAS TURĖS PAGRINDĄ?

"Lietuvos Žinios," kurios dideliai kaltina valdžią už susivėlavimą su liet. valiuta, sako palaikymui Lietuvos valiutos butinai reikia trijų dalykų:

1) Pinigų neišleisti daugiau, negu reikia apyvartai;

2) Daboti, kad musų atsiskaitomasis balansas butų musų naudai (t. y., kad daugiau iš Lietuvos išvežti prekių, nė kaip įvežti);

3) Kad musų žmonės naujam pinigui patikėtų ir jį vartotų.

Kadangi Lietuva neturi didelio aukso rezervo, tai reikėtų vaduoties vokiečių auksinais, kurių Lietuvoje yra nuo 3,000,000,000 iki 4,500,000,000. Pusę litų, kurių kaina, žinoma, butų aukštesnė, nė kaip nusmukusių auksinų, butų galima pavartoti išpirkimui auksinų, gi už kitą pusę butų galima pirkti dolerių ar kitos kokios pastovios valiutos, jau dabar esančios Lietuvoje. Padarę tokią pradžią, į kelis metus galėtų sutraukti tiek svetimo kapitalo, kad visa Lietuvos valiuta stovėtų ant aukso pagrindų.

AUKSO-SIDABRO FONDAS.

Nemaža aukso Lietuvon galėjo suplaukti, jei L. L. Paskolos pasisekimo nebutų pakirtęs kriminalis dabartinio Lietuvos atstovo Amerikoje tarnavimas vienai partijai. Tas pats atstovo tarnavimas ne Lietuvai, tik partijai, užmušė ir aukso-sidabro fondą. Aukso-sidabro fondas, nors nedaugiausiai, visgi butų nors lašeliu prisidėjęs palengvinti sunkią Lietuvos valiutos pradžią. Dabar, pasidėkavojant p. Čarneckio vienpusevimui, ir iš aukso-sidabro fondo išėjo didžiausias fiasco. Anot pačios atstovybės žinių, iš visos Amerikos susivažiavo tik 20 atstovų (jų tarpe 8 kunigai!), gi kiek pinigų, iki šiol nepaskelbta. Neabejotina, kad pinigų mažai, juokingai mažai tokiam svarbiam reikalui, kaip valiutos pamatas.

PAGALVĖ AMERIKOS LIETUVIAMS.

Lietuvos Atstovybė paskelbė, kad visi Lietuvos piliečiai Amerikoje turi susiregistruoti ir sumokėti po $10.00 Paskui kas metai turi mokėti po $5.00.

Tokis Lietuvos valdžios reikalavimas labai Amerikos lietuviams nepatinka. Visokios organizacijos ir draugijos griežtai nusistato prieš jį. Kaikurie nutaria, kad užsiregistruos, kiti tariasi nesiregistruoti, bet mokėti visi atsisako. Jau pradėjo pilties protestai prieš sumanytojus tos duoklės. Piktinasi visi, kad jų nesiklausę uždėjo ant jų nuskestis didesnes, nė kaip Amerikoje turi mokėti. Paveizdan, angliakasiai moka tarp $2 ir $3, gi Lietuva be jų žinios užkrovė ant jų pirmiems metams net $10.00, gi visiems sekantiems po $5.00. Tie, kurie sumanė tokią mokestį, įgyja visų neapykantą. Visuomenės supykimas yra toksai didelis, kad gali kilti antras "tea party," kaip kad buvo Bostone, kad Anglija buvo užkrovus ant Amerikos kolionistų akčyžes be jų žinios.

ATSTOVYBĖ TEISINASI.

Didžiuma mano, kad šios mokesties sumanytojas yra dabartinis atstovas, p. Čarneckis. Nes kaip gi Lietuva galėtų daryti tokį svarbų nusprendimą link lietuvių, nepasiklausus atstovo? Manoma tiesiok, kad pats p. Čarneckis sumanė ir pasiulė savo draugams klerikalams Lietuvoje apkrauti mokesčiais Amerikos lietuvius.

Atstovybė teisinasi, kad tai esąs Lietuvos valdžios įsakymas —tai viskas. Atstovybė esanti tik Dievui dušią kalta.

Bet mes tam netikime. Ta mokestis turėjo buti uždėta su p. Čarneckio žinia, da greičiau jo pačio sumanymu. Jis panaikino Liet. Piliečių Sąjungą, kurios nariai savu noru buvo apsiėmę mokėti po $3.00 metinės mokesties Lietuvos reikalams, išeikvojo atstovybėje gerb. Vileišio paliktus pinigus, tarnaudamas vieniems klerikalams užmušė bonų pardavinėjimą, dėl tų pačių priežasčių sufušeriavo aukso-sidabro fondą ir abelnai taip nusmailino visus Amerikos lietuvių reikalus, kad jau reikėjo kas nors daryti, kad išsilaikyti atstovo vietoje. Dėlko jis negalėjo griebties tokio desperačio pobudžio— pasiulyti užkrauti po $10.00 ant visų Amerikos lietuvių? Išplėšęs iš darbininkų tokią sumą, jis galėtų didžiuotis prieš jį atsiuntusius — žiurėkite, kiek jums grašio suteikiau!

L. Informacijų Biuras visą kaltę suverčia ant "Lietuvos valdžios, Seimo ir Ministerių Kabineto" (žiur. "Dar dėl pasų išsiėmimo" ant 2 pusl.). Nejaugi Lietuvos tie valdonai taip nieko neatsiklausę skustų Amerikiečius?

Kas tą nebebutų padaręs, jau matyt, kad mažai kiek iš Amerikiečių pelnys su tų dešimtdolerinių sumanymu. Protestai jau iš visur pilasi. Keno nors yra padarytas meškos patarnavimas Lietuvai. Anglai sako: "arklį gali prie vandens privesti, bet negali jį priversti gert."

RINKIMAI LIETUVOS SEIMO.

Rugpiučio 6 d. "Lietuvos Žinios" sako: **"Iš patikimų šaltinių gavome žinoti, kad rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą (Parlamentą) paskirti spalių 10 d.**

DYGLIAI

‡‡ Kada Lietuva apsiskelbė nepriklausoma valstybe, tai šaukės: broliai Amerikiečiai, gelbėkite! Amerikiečiai lietuviai, išgirdę tą balsą, tuo stojo į pagelbą. Sudėjo šimtus tukstančių aukų, milijonus paskolos, rengia masinius mitingus, seimus, demonstracijas, kad kaip nors daugiau pasitarnauti savo tėvynei. Na, o dabar, kada Lietuvos vairą laiko pagrobę klerikalai, tai, vieton pasakyti: ačiu jums, broliai Amerikiečiai! tai per savo sėbrus Čarneckius, Mostowskius ir Fabijonus pareiškia, kad jus nesate Lietuvos piliečiai, jeigu neduosite mums po dešimtinę. Argi gali buti didesnis įžeidimas Amerikiečių lietuvių?

‡‡ Klerikalai su Garmum surinko apie $50,000 "kulturos reikalams." Tai kaszin, ar užtektų tos sumos paties Garmaus iškulturinimui, kad daugiau negadįtų Paežerėnų rugius ir nebliužnytų ant estradų atsistojęs?

‡‡ Lietuvos valstybės reikalus "Laisvė" vadina svajonėmis, na ir tuo pačiu sykiu agituoja, kad savo draugus įstačius į Lietuvos Parlamentą. Tai visgi yra keista, kad "Laisvė," budama tokia išmintinga, pradeda kištis į svajotojų reikalus.

‡‡ Uosis Kemėšio kailyje sako, kad studentai negali darbininkams vadovauti. Na ir jis pats pasiskelbė esąs studentas, ir pliekia "darbininkiškus" straipsnius griovimui unijų.

‡‡ Pažangiųjų Amerikiečių lietuvių dovaną Lietuvai — "Laisvės Varpą" — klerikalai dergė, kaip įmanydami. Vadino bimbalu ir kitokiais vardais. Na, o tas "Laisvės Varpas" šiandien Kaune skambina net svarbiausiose Lietuvos gyvenimo valandose, skambino net toje valandoje, kada Lietuva kėlė didžiausias ovacijas išreikšdama padėką Amerikai už pripažinimą. Reiškia, "L. V." atsiekė tą, kas ant jo yra parašyta: "O skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas nevertas laisvės, kas negina jos." Tas parodo, kad klerikalai apjakę fanatizmu dergia viską, kas tik neklerikališka. Tai kaszin ar dabar klerikalams yra gardu gerti iš prispiaudinto šaltinio?

‡‡ Klerikalai, pasinaudodami savo absoliučia didžiuma Lietuvos Steigiamajam Seime, galutinai priimdami Konstituciją išbraukė žodį RESPUBLIKA, o įdėjo VALSTYBĘ. Sako, kad jie tą darė dėlto, kad prezidentui suteikė tokią valdišką galę, kad jis galės net ir kares apskelbti. Reiškia, tikrai monarkiškos teisės. Na, o klerikalai vis skelbės esą **kr.-demokratai.**

‡‡ Amerikiečiams gerai žinomas klerikalų keikunas kun. Garmus, surinkęs keliasdešimtis tukstančių dolerių, jau išvažiavo Lietuvon. Sako, kad jis ten vykdįs savo pabrėžtą pleną, t. y. statys kartuves sugrįžtantiems bedieviams. Bet klausimas, ar tas jam pavyks. Artinas rinkimai ir, beabėjo, Lietuvos piliečiai nerinks kunigų ir zakristijonų, kurie tyčiojasi iš jų reikalavimų.

‡‡ Klerikalų "Darbininkas" su savo bendradarbiu Uosiu (dženitorium Kemėšiu) skelbiasi esą dideli darbininkų šalininkai. Na, o tas pats Uosis per "Dar-ką" pliekia ilgiausius straipsnius net už Unijų sugriovimą. Tad ar neaišku katalikui darbininkui, prie ko jį veda tokie darbininkų užtarėjai Uosiai ir jų organai?

‡‡ Proletaro "šalininkai," musų komunistai, visomis gerklėmis triubijo, kad kapitalas nereikalingas, reikia jį panaikinti. Net ir nuo estradų giedodavo: "Lai gyvuoja proletaras, o prasmenga kapitalas," na, o dabar jau pamatė, kad proletaras be kapitalo negali gyventi. Bostone pasirodė tam tikri lapeliai komunistinėj dvasioj, per kuriuos agituoja steigti ant kapitalistiškų pamatų korporaciją, nes, girdi: "Rosijos darbininkai turi mašinas, įrankius ir medžiagą, tik jiems reikalingas kapitalas." Argi nekeista! Jeigu mašinos, įrankiai ir medžiaga yra, tai kam reikalingas tas kapitalas? Juk niekas nelieka už jį pirkt.

‡‡ Kritiškiausiame Lietuvos gyvenimo momente musų komunistai tyčiavosi iš Lietuvos. Na, o dabar, kada pro savo aklumą pamatė ir galutinai persitikrino, kad Lietuva bus savistovi Valstybė, tai ir komunistai pradėjo vest agitaciją už savo atstovus į Lietuvos parliamentą. Žiurint į tą komunistų politiką, galima pasakyti tiek, kad išvirtą ir nuluptą kiaušinį ir jie moka valgyt.

‡‡ Rosijos vadai Leninas ir Trockis yra didžiausi proletariato draugai. Tik tarp jų yra tas skirtumas, kad proletariška liaudis neturi pastogės, nė ką pavalgyti, na, o Leninas su Trockiu užsidėję šilkines skrybėles sportauja po buvusio caro palocius.

Musų Gyvenimo Amerikoje Apžvalga.

(Tąsa).

Iš to matome, kad pripažinimas Lietuvos nėra nuopelnas klerikalų. Kiek man žinoma, dabartinis klerikalų valdininkų burys Washingtone nėra prisidėjęs prie to pripažinimo nei vienu pirštu. Čarneckio nemokėjimas sueiti su Amerikos politikos vyrais, jo nemokėjimas anglų kalbos negalėjo pagreitinti to akto. Toliaus, toks Mastauskas, kurs vadinasi advokatu, bet, klausimas dar, ar yra baigęs universitetą ir gimnaziją, buvęs karo metu Creelo agentu ir buvo siųstas, su klerikalų Tautos Fondo įgaliojimais, bet Creelo instrukcijomis, Europon, kad už vokiečių linijų Lietuvoje kelti revoliuciją, —aiškus dalykas, negali turėti įtakos į Jungt. Valstybių politikos vyrus. Kiekvienas, kas su juo sueina vieną-kitą kartą, turi gražios progos įsitikinti, kad tai yra ne daugiau ir ne mažiau, kaip tik, kaip Amerikoje sakoma, "bluffas," pagyrunas, mušeika, rėksnys. Toliaus — tas pats ir su Bielskiu — tai ir gi buvęsis taip vadinamojo žvalgybos skyriaus, karo metu, agentų tarpe. Todėl kredito tiems žmonėms nei vienas rimtas Amerikos lietuvis pripažinti negali. Jų asmenimis, jų "kreditais" gali dangstytis klerikalų lyderiai, Kemėšis ir kiti, kuriems reikalinga palaikyti liaudyje savo įtaka ir prestyžas.

Klerikalų taktika kovoje su liberalių pažiurų visuomene.

Klerikalai savo federacijų susirinkimuose yra nusistatę visomis pusėmis atakuoti liberalę Amerikos lietuvių visuomenę, diskredituoti tos visuomenės atskirus darbuotojus, niekinti jų organizacijas, įrodinėti, anot jų pačių, atskirų darbuotojų **"moralį ir intelektualį bankrutą."** Tuo darbu jie seniai yra pasižymėję. Atskirų asmenų šmeižimu darbas yra jiems gerai žinomas. Pavyzdžiui, "Darbininko" (Bostone) bendradarbis Uosis (kun. Kemėšis) yra tikras toje srityje specialistas ir jo instrukcijomis ir nurodymais uoliai dirba redaktoriai iš "Darbininko", "Draugo", "Garso."

Kampanija jau prasidėjo. Pirmučiausiai pradėta nuo M. Viniko, Atstovybės sekretoriaus. Tarp kitko, kad jis butų juoskaudžiausiai įgeltas, "Darbininkas" patalpino jo paveikslą, su prierašu, kad jis, "tautininkas," keliaudamas su atstovu, paskolos reikalais, niekur nėra raginęs žmones pirkti paskolos bonus, kad Washingtone, konferencijoje, buvęs priešingas sumanymui, kad žmonės aukotų bonų kuponus aukso-sidarbro fondui... Gi visa tai yra prasimanymas. Vinikas, tarnaudamas valstybei, niekur, nei vienu savo žodžiu, nėra išsireiškęs kaipo partinis žmogus. Net sandariečiai ne kartą yra pareiškę nepasitenkinimo dėl jo "bepartyvumo." Visur jis buvo ir yra lojalis valdžiai, kuri jį paskyrė atstovybės sekretorium. Ir melas yra — be abejonės — Kemėšio instiguotas, buk jis niekur neagitavęs už paskolos bonus.

Dabar galima laukti intensyvės klerikalų kampanijos prieš liberalų srovę ir prieš jų darbuotojus. Jos sukurimui nemaža prisidėjo tokie nepraustaburniai, kaip Garmus, Bagdonas ir kiti "apaštalai," viešėję Amerikoje. Jiems, kaip kalbama, Bielskis mokėjęs kelionės išlaidas už prakalbas neva paskolos reikalais, bet tos prakalbos buvo tai kolionių ir biaurybių kampanijos.

Washingtono Konferencija.

19 d. liepos Washingtone buvo Čarneckio sušaukta paskolos stočių įgaliotinių konferencija ir prie tos progos buvo atidarymas paminklo leitenantui Harrisui, žuvusiam Kaune, laike sukilimo vasario 22 d., 1920 m. Suvažiavime įvyko keletas labai įdomių incidentų, kurių negalima neatžymėti spaudoje. Dalyvavo 15 įgaliotinių nuo stočių ir iš jų 10 buvo kunigų. Nesunku yra suprasti, koks tas suvažiavimas buvo, — net konferencijos vedėjo nebuvo iš ko išrinkti: pateko koks ten negirdėtas, neregėtas šiaip sau iš pupų nevarytas Abračinskas — šiaučius, ar kriaučius, dievai jį žino.

Konferencija buvo įdomi tuo, kad joje nebuvo nei vieno liberalo įgaliotinio nuo paskolos stočių. Opozicija klerikalų klikai susidarė kaip tiktai iš pačių kunigų. Vienas jų, kun. Krasnickas iš Harrison, N. J., drąsiai reiškė jau nebe liberalų, bet pačių katalikų, kurie nesutinka su Kemėšio klika, didelio nepasitenkinimo ir neužsitikėjimo taip pačių atstovų, taip ir susidariusia aplink jį kliką.

Pirmučiausis smugis atstovui buvo kirstas, kuomet jo paklausta, ar jis turi iš Lietuvos valdžios įgaliojimus eikvoti valstybės pinigus kėlimui puotos kareiviams. Gal pats klausimas nebuvo gudrus, bet jis principalis: **pačių katalikų nebepasitikėjimas atstovu.** Atsakyta, žinoma, kad įgaliojimus turi. Antras iš eilios paklausimas buvo, keno vardu yra dedami į banką pinigai, ar valstybės ir atstovo? Jei pinigai yra vieno asmens vardu, tai tas asmuo ir turi visišką valią ant jų. Jei jis mirtų, ar išeitų iš proto ar kas kitas su juo atsitiktų, tai valstybės pinigai galėtų žuti ir jai sunku butų juos atgauti. J. Vileišiui esant Amerikoje, pinigai buvo dedami jo ir Viniko, kitur — jo ir žiliaus ar žadeikio vardais. Atsakyta, kad visi fondai yra Čarneckio vardu; paskolos gi fondai yra vieno Bielskio vardu...

Toliaus reikalauta atskaitos iš Bielskio — taip paskolos, taip ir aukso-sidabro fondo. Atskaita noroms-nenoroms buvo duota, bet iš jos niekas nieko negalėjo suprasti: nei kur, kam ir kiek mokėta, nei kaip mokėta, ar reikalu, ar bereikalo. Pagaliaus dėl aukso-sidabro fondo. Jis taip yra pastatytas ir taip yra vedamas, kad jokios kontrolės nėra. Niekas ir niekados negalės susekti, nei kas aukojo tan fondan, nei kiek aukojo, nei kur nuėjo jo auka. Jei per nelaimę ar per apsirikimą kas nors išsineštų ar sunaikintų kad ir šimtą antrą vokų su auksiniais daiktais, niekas nežinotų, nei kas yra dingę, nei kokios vertybės. Žodžiu sakant, su aukso-sidabro fondu išėjo grynas fiasko. Taip išėjo dėl to, kad prie darbo nebuvo pakviesti visuomenės darbuotojai, neduota jiems progos tikslingai, pagal amerikiečių upą ir prityrimą sudaryti tinkamos kontrolės aparato. Jei tas butų buvę padaryta, tai fondan butų aukoję visi, kas tik gali: **fonde butų surinkta ne 10,000 dol., kaip dabar skelbiama, bet šimtai tukstančių.**

Visa konferencija parodė, kad dirbtinu budu atstumimas nuo darbo liberalės visuomenės padarė tiek, kad ir paskola ir aukso-sidabro fondas nuėjo niekais. Kiek iš to naudos gaus valstybė, ir ar gaus jos kiek nors — visa šviesesnė Amerikos visuomenė labai abejoja.

(Bus daugiau)

ŠAULIŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

(Seka nuo 1 pusl.).

informuoti visuomenę apie Šaulių Sąjungos darbus ir josios tikslus, užduočius.

Vėl iškeliama pereinamos formulės dėl pirm minėtų pranešimų, bet balsuojant nė viena nepriimama.

Redakcinei komisijai pavedama sustatyti atatinkamą formulė, kuri butų visų atstovų priimama.

3-VII. Tariama, kada sušaukti kitais metais sekantį suvažiavimą. Nutariama šušaukti tokiame pat metų laike, t. y. birželio mėnesyje. Dieną nustatyti pavedama busimai Centro Valdybai.

Iškeliama svarbus šaulių namų klausimas. Visi kalbėtojai gyvai pritaria šiam sumanymui, bet kiti abejoja dėl galimybės juos pastatyti. Pripažįsta, kad vieni šauliai nepajiegsią juos pastatyti, čia reikalinga visuomenės ir valdžios parama. Dėlei to nutariama aiškinti šaulių namų idėja piliečių tarpe, kad valsčiuje ar bažnytkiemyje pastatyti Šaulių Namai bus ir visuomenės namai. Šie namai bus apylinkės kulturinimo centras; jais galėsią naudotis ne tik šauliai, bet ir kitos vietinės organizacijos. Ir, sakoma, kai visi supras Šaulių Namų reikšmę, tada perniek bus visos kliutys, ir sumanymas galės buti įgyvendintas. Taip pat priduriama, kad prie tokių Namų reikia įtaisyti sporto aikštelės. Priimama rezoliucija, kuria sakoma, kad suvažiavimas mato gyvą reikalą šauliams įsisteigti Šaulių Namus ir sporto aikšteles; tuo reikalu pavedama Centro Valdybai vesti propagandą šaulių ir šiaip piliečių tarpe. Be to, pavedama rupintis gauti iš vyriausybės paramos šiame reikale buriams, kaip medžiagos, žemės ir kit. pavydale.

Eina rinkimai į C. V. Buvusieji C. V. nariai nesutinka statyti savo kandidaturą, kadangi iš pirm pastatytų trijų pereinamųjų formulų vienoje iš jų nebuvo pilno pritarimo jųjų darbams. Bet visos trys formulės balsuojant buvo atmestos. Statoma naujos kandidaturos ir iš ne suvažiavime esančių asmenų. Iškeliama klausimas ar yra iš jų sutikimas? Pasirodo iš nė vieno negauta. Išbraukiama tokios kandidaturos. Pasidaro mažas kandidatų skaičius, iš kurio negalima sudaryti C. V. Susidaro kebli padėtis. Suvažiavimas nerimauja. Galop priimama pasiulymas padaryti ilgesnę pertrauką su C. V. rinkimais, kad

(Tąsa ant 8 pusl.)

LIETUVOS PILIEČIAMS.

V. Kodėl ir kaip reikia užsirašyti Lietuvos Piliečiais.

Mes, Amerikos lietuviai, turime pareikšti savo norą buti Lietuvos piliečiais ir išsiimti Lietuvos Respublikos pasus dėl šių priežaščių:

Reikia užsirašyti, nes kas nepriklauso prie jokios tautos ir jokios valstybės, yra žmogus be vardo, be teisių, yra visuomenės atmata ir pastumdėlis.

Reikia užsirašyti, nes negali buti nei geru pasaulio piliečiu tas, kurs nesugeba buti geru savo tautos ir savo krašto piliečiu.

Reikia užsirašyti, nes pasisakydami aiškiai už Lietuvą mes tuo įgijame sau ir savo kraštui vardą ir pagarbą visų pasaulio tautų. Tuo įgijame sau Lietuvos globą ir užtarymą kiekviename svarbesniame musų reikale.

Reikia užsirašyti, nes didindami skaičių Lietuvos ištikimų piliečių, tuo pat stipriname savo krašto pajiegas, reikšmę ir įtaką.

Reikia užsirašyti, kad nors sykį sužinojus aiškiai, kas stovi už Lietuvą ir kas ne. Ypač Amerikoje mes turime daug tokių, kurie lietuviais save vadina, ir lietuvių kalbą vartoja, ir literatūrą lietuvių kalboje leidžia ir platina, o kurie betgi laiko Lietuvos valstybę didžiausioje neapykantoje ir ne tik patys niekuomet Lietuvos nėra rėmę, bet dar yra dėję visų pastangų, kad ir kiti to nedarytų. Tečiau kiek tokių Lietuvos neprietelių beldėsi į Lietuvos duris ir gal buvo įleisti. Visuotina registracija privers tokius nors sykį parodyti aiškiai savo veidą, pasirinkti galutinai vieną iš dviejų kelių; ar už Lietuvą, ar prieš ją.

Reikia išsiimti pasai, kad iš to Lietuva turėtų nuolatinių žymių įeigų, taip kaip turi kitos šalys. Senoji Rusija iš savo piliečių svetur gyvenančių imdavo po 30 rublių metams (apie $15.00 sulyg tų laikų kurso). Tad jei Lietuva paims už pasą pirmais metais $10.00, gi paskui už jo pailginimą tik po $5.00 kas metai—nerugokime ir nesakykime, kad tai per daug. Per daug gal bus tik tiems, kuriems apskritai kas nors Lietuvai sumokėti bus didelė naujiena, kurie ligšiol vis tik svetimiems reikalams temokėdavo. Bet kada visi Lietuvos piliečiai išpildys tą savo pareigą ir išsiims pasus, Lietuva iš to gaus tiek žymios paramos, kad jai gal nebereikės ir aukų žiurėti. Jei ji savo krašto atstatymo reikalams ir kels paskolas išeivijoje, tai nebebus laukiama kokios malonės, bet bus tai tik patogi biznio tranzakcija, pelningas įvesdinimas Amerikos dolerių į tvirtą Lietuvos Valstybės ukį.

KAIP IŠSIIMT PASĄ.

1. Nueik į artimiausią Lietuvos paskolos stotį, ar į kitą lietuvių viešą įstaigą, kuri tuo reikalu susineš su Atstovybe Washingtone ir paprašyk paso aplikacijos lapo. Tą su atyda išskaitęs, žinosi visa kas yra reikalaujama. Be to visų reikalingų paaiškinimų bus galima gauti Paskolos stotyje.

2. Paskolos stotys padės aplikaciją išpildyti, privesti prie viešojo notaro (papigintomis sąlygomis) ir išsiųsti aplikaciją į Washingtoną.

3. Manant gyventi Amerikoje, reikalingas tik pasas, už kurį reikia užmokėti $10.00, o paskui už to paso prailginimą kas met tik po $5.00.

4. Manantiems netrukus važiuoti į Lietuvą be paties paso dar yra reikalinga to paso viza, už ką dar viršaus reikia siųsti $5.00.

5. Reikia vengti tų agentų, kurie už aplikacijų išpildymą norėtų storai pasipelnyti. Visas išpildymas prašymo paso blankos neturėtų kaštuoti daugiau kaip $1.00. Tuo reikalu pagelbos bus galima gauti paskolos stotyse, nes ten bus dirbama iš pasišventimo dėl Lietuvos labo.

6. Nėsant ant vietos paskolos stočiai, jei galima, tai lai tos kolonijos draugijos sukrunta ją įkurti. Jei to negalima padaryti tai pasų reikalu lai kiekvienas kreipiasi stačiai į Lietuvos atstovybę (1925 F Street, N. W., Washington, D. C.).

Iš viso kas čia išdėstyta yra aišku, kad Lietuvos Paskolos stotims atsidaro nauja dirva plataus darbo. Tas darbas pasiseks stotims atlikti tik tuomet, jei plačioji visuomenė po kolonijas tą stočių darbą rems. Ypač svarbu, kad lietuvių draugijos, kurios remia Paskolos stočių darbus, kad jos savo gabiuosius narius raštininkus priskirtų Paskolos stočių pagelbai. Tokie, pamainomis darbą pasidalindami, galės daug pagelbėti stočių komitetams.

Mes Amerikos lietuviai stovime prieš didelius tautos kvotimus. Tik visi išvien stokime dirbti, o kvotimus išlaikysime.

Liet. Inf. Biuras.

JUOKŲ SKYRIUS

TĖVO SU MAIKIU PASIKALBĖJIMAS

—Ei, palauk, Maike, kur taip greitai skubiniesi ir kas tau, kad vis labiau pradedi manęs bijoti?

—Tai nieko, Tėve. Aš tavęs nebijau, tik neturėdamas laiko skubinuos maudytis į City Point, nes matai, kad aš visas paišinas!

—Bet klausyk, Maike! Kadangi tu tokis paišinas, o priegtam dar žvalgaisi taip greitai eidamas, tai man rodosi, kad tu kokią kaltę jauti savyje?

—Apie kokią kaltę, Tėve tu, manai?

—Klausyk, Maike. Kadangi dabar gelžkelių darbininkai streikuoja, tai man atrodo, kad tu skebauji ir įsipaišinai anglis beševeluodamas traukinyje.

—Ką čia niekus, Tėve, prasimanai! Nejaugi nežinai, kad aš esu darbininkų klesos užtarėjas, priegtam man darbo yra užtektinai namie. Tai kamgi man eiti skebauti? Aš esu taip apverstas darbu, kad net ir tą knygą, kurią visados su savim nešiodavau, turėjau padėti.

—Na, tai pasakyk, Maike, kokis tas tavo darbas yra?

—Mano kasdieninis darbas, Tėve, yra labai didelis ir sunkus. Beveik kasdieną sukramtau plunksnos kotelį, kol išgalvoju visokių sensacijų laikraščio užpildymui, na, o priegtam kiek laiko reikia pašvęsti vištos prižiurėjimui, sužinojimui kurią dieną ji buna su kiaušiniu, paskui surinkti padėtus kiaušinius ir tt.

—Na, gerai, Maike. Bet man atrodo, kad tavo kasdieninis darbas yra dar aršesnis, negu kad skebo, taip kad...

—Tylėk, Tėve!.. Kaipgi gali drįsti daryti man tokius prilyginimus?.. Jei nesiliausi su tais savo pamokslais, tai išsiėmęs iš kišenio savo vištos kiaušinį kaip duosiu, tai tavo visos akys apžir!...

—Nesikaršciuok, nesikaršciuok, Maike. Tik duok man paaiškinti, nes tu dar esi jaunas ir jei nebusi atsargus, tai ta tavo višta paskutinius tavo smegenis iškabys ir tu likti bevertis gyvenimui.

—Na, tai gerai, pasakyk ką nori?

—Matai, Maike. Mano supratimu skebas yra išdavikas arba judošius tik tos grupės arba profesijos žmonių, kurie streikuoja, ir jis eina skebauti kenkdamas jų kovos laimėjimui. Na, o, padėkime, lenkas, šiandien yra didžiausis skebas, neprietelius visai lietuvių tautai. Lenkas šiandien varo didžiausią melagystės darbą pasaulio tautų akyse. Visokiais budais šmeižia Lietuvos Valstybę, buk Lietuva savistoviai negalėsianti gyvuoti, kad lietuviai nėra labai priešingi susijungimui su lenkais. Taipgi jie šiandien gali panaudoti, kaipo faktą, kad ir tavo sū jais susidraugavimą nurodydami, kad lietuviai juos myli, kad lietuviai juos priima kaipo įnamius į savo namus, kad lietuviai jiems savo mašinomis atspausdina jų organus varymui agitacijos už uniją ir smerkimui lietuvių nenuilstančią kovą už laisvę, žodžiu sakant, jie gali pasakyti, kad tu nori, kad lietuviai butų jų baudžiauninkais ir...

—Sustok, Tėve!.. Tu su tais savo pamokslais tikrai man padarysi kvailą galvą... Aš neturiu laiko klausyti ilgų meliodijų. Do widzenia, hm... tai yra iki pasimatymo, Tėve!

—Ha-ha-ha. Nors ir lenkiškai norėjai su manim atsisveikinti, bet vistiek nesiskubink taip, kai lenkas okupuoti Lietuvą. Bet pirm negu mudu persiskirsime, pasakyk man, Maike, kur tu taip išsisuodinai?

—Gerai, Tėve. Jeigu jau taip be atlaidos klausi ir dar darai visokius prilyginimus, tai klausyk, aš tau viską papasakosiu.

—Gerai, Maike, klausau.

—Aną dieną iš kažkur į mano namą atskrido Amerikoniškas Aras. Jis pareiškė, kad aš savo klėtkoje laikau negeistinų lesalų, kurie apsuka paukščiams galvas. Taipgi jis pareiškė, kad ir Gegutė užlesus tokių lesalų gali pavirsti į vanagą ir pradėti vištukus gaudyti. Gi aš nuo savęs paaiškinau, kad mano Gegutė ir Višta labai sutikime gyvena ir jokių pasikėsinimų viena ant kitos nedaro. Tada ir mano Gegutė užkukavo, norėdama Arą įtikinti, savo gegišku balsu, kad ji dar nėra pavirtus į vanagą. Na, o tas nedoras Aras kaip tik priešingai Gegutės balsą suprato vanagišku, ir nieko nelaukdamas kibo Gegutei į kuprą. Višta iš šalies matydama, kad Gegutei riestai, tuo šoko jai į pagelbą. O Aras kaip pasipurtė, tai Vištą nubloškė į šalį, o Gegutę nusinešė ištirti. Višta viena likus išsigandus kvaksėdama kažkur pasislėpė. Šiandien, norėdams ją surasti ir surinkti padėtus kiaušinius, išlandžiojau visus užkampius, visas išsipaišinau, ir šiaip taip suradau išsigandusią tupinčią po mašina ir dedančią net minkštus kiaušinius — minkštpaučius, kaip mes vadiname.

—Ha-ha-ha! Tikras iš tavęs vargšas, Maike!

—Tau, Tėve, juokai, bet man tai visai jokio juoko nėra.

—Matai, Maike! Ar aš tau nesakiau, kad neužsidėk su ta višta! Argi nebutų geriau, kad vieton viso to vargo, butum sau ramiai perskaitęs kokią gerą knygą, ir gavęs gyvenimui supratimo?

—Bet žiurėk, Tėve, aš iš to turiu didelį pelną. Dabartiniu laiku paprastų vištų kiaušiniai kainuoja 60c. tuzinas, na o mano kaipo Warszavskos, — tai net dukart tiek brangesni.

—Tai kiek tu, Maike, už tuziną imi?

—O kam tau reikia žinoti?

—Aš noriu pirkt, Maike. Mano burdingbosis sakė darysiąs alaus tai aš norėčiau išsigerti su ponišku kiaušiniu.

—Aš jų tau, Tėve, visai neparduosiu. Jau valanda laiko, kaip mudu kalbamės, ir tu vis iš manęs juokus darai. —Lik sveikas, Tėve.

—Keliauk sveikas, Maike. Nepamiršk paveizėti, gal višta jau bus su kietu kiaušiniu.

GIRKALNIŠKIS.

"LIETUVOS UKININKO" KALENDORIUS.

Galima gauti "Sandaros" Administracijoje. Telpa daug svarbių raštų. Patartina kiekvienam įsigyti. Kaina tik 25c. Pasiskubinkite kol dar neišsibaigė.

"Sandara"
327 E Street,
South Boston, Mass.

Draugyščių Domie!

"Gydytojas" platina sveikatos dėsnius netik spausdintu žodžiu, bet jau pasirengęs skleisti sveikatos principus gyvu žodžiu: "PASKAITOMIS - PRELEKCIJOMIS."

Draugystės, norinčios tokių paskaitų, malonėkite kreiptis "Gydytojo" Administracijon:

"GYDYTOJAS"
3310 S. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

NAUJOS KNYGOS!

Sulaukus vasaros dienas, jas praleidžiame kiekvienas išėję į laukus, o kad brangų laiką neleisti uždyką, ir kad jį sunaudoti geriems tikslams, tai patariame sandariečiams ir skaitytojams įsigyti šias naujas knygas:

LYTIES MOKSLAS

Milžiniška knyga, 400 puslapių su daugybe paveikslų, kuri yra brangiu turtu kiekvienai šeimynai, tvirtuose skuros apdaruose $7.00.

KITAS KARAS

Ką-tik iš spaudos, T. M. D. leidinys, labai naudinga visiems perskaityti 142 puslapių. **Kaina 75c.**

Tad pasiskubinkite jas įsigyti, nes greitai jų gali pritrukti. Su užsakymais siųskite ir pinigus:

"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass

Jau Gatava

NAUJA KNYGA!

PRABENGTIS LIETUVIŲ TAUTOS SENOVĖJE.

Parašė Dr. J. Sliupas.

Formatas 9X12, 47 puslapių tik 25c.

Ši nauja knyga tik užbaigta spausdinti. Joje nušviečiama visų Prabengtis Liet. Taut. Senovėje. Visos jos giminingos tautos, jų kovos ir tt. Naudinga kiekvienam lietuviui. Tad papuošk savo knygynėlį su šia nauja knyga.

"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Nauji Raštai

telpa kiekviename "Vienybės numery. Jie atvaizduoja ir gvildena netik dabartinius kasdieninius reikalus, bet ir senovės istorijos nuotikius, senovės tikybas, žmonių gyvenimą ir mintis. Pavyzdžiu, paskutiniu laiku "Vienybėje" tilpo raštai apie: Graikų Mytologiją, Kas yra Kiropraktija ir Osteopatija, Kokios Tautos Gyvena Mažojoje Azijoje, keletas apysakų iš kroatų gyvenimo, Šiaurės Miškuose (apie Čaikovskio valdžią Arkabg elske).

Ateityj eis sekanti raštai: St. Miliausko (Autorius Šiaurės Miškai), Mano Tarnyba Raudonoje Armijoje. Spano Rivas sujudinanti drama.

KLERIKALIZMO NAGAI.
(Vertimas Šaruno)

Beto "Vienybei" rašo pasižymėję Amerikos rašėjai: A. A. Tulis, Pr. Bajoras, Šarunas, M. Tarabilda ir k. feljetonistai. Iš Lietuvos politikos žinių praneša: J. Vileišis, P. Norkus, P. Rimkus, ir kiti.

"Vienybė" išeina du sykiu į sąvaitę ir kainuoja metams $3.50, pusmečiui, $1.75. Susipažinimui keturiems mėnesiams $1.00.

"VIENYBĖ"
193 GRAND ST., BROOKLYN, N. J.

"Matai kaip greitai jisai nustojo verkti. Aš tik ką daviau jam dozą

BAMBINO

Valsbaženklis Reg. S. V. Pat. Biure

ir matomai tas palengvino jo skausmus tuojaus."

Taip, motinos! Bambino parodė puikius rezultatus palengvinime vidurių diegimo, mėšlungio ir užkietėjomo. Jis yra geriausiu kudikių draugu! Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

35c. aptiekose. Už 40c. prisiunčiame tiesiai iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

"Lietuvos Ukininkas"

Išrašykite Lietuvon savo giminėms, kaimynams ir pažįstamiems, patys skaitykite ir platinkite ...."LIETUVOS UKININKĄ"

Seniausį ir didžiausį progresyvių Lietuvos darbo žmonių laikraštį. KURIS teisingai ir aiškiai aprašo valstiečių ir kitų darbo žmonių varsus, iškelia aikštėn negerus valdžios darbus, kovoja su šėlstančiu Lietuvoje klerikalizmu. Skaitytojams duoda advokatai patarimų teisių klausimais, bylų vedime, agronomai ukio klausimais, veterinoriai gyvulių auginime ir gydyme, daktarai sveikatos klausimais ir šiaip įvairių įvairiausiais gyvenimo reikalais. Per metus duoda savo skaitytojams apie 4000 patarimų iš jų įvairiais klausimais nemaža tenka amerikiečiams.

"Lietuvos Ukininko" prenumeratoriai per metus gauna:
52 num. "Lietuvos Ukininko" su šiais priedais:
24 num. "Žemė" geriausio ukio laikraščio.
24 num. "Jaunimo" pažangiojo Lietuvos jaunimo laikraštis, kuris ragina jaunimą lavintis, dorai gyventi ir tt.
24 num. "Savivaldybės ir Koperacija."
6 num. "Sveikata." Žmonių sveikatos laikraštis daktarų vedamas.
Kalendorius. Didelis "Lietuvos Ukininko". Leidžia "Varpo" B-vė.
"Lietuvos Ukininko" kaina: metams 80 auks., pusei metų — 42 auks., 3 mėn. — 22 auks., atskiras numeris 2 auksinai.
Amerikoje: metams — 2 dol., pusei metų — 1 dol.
ADRESAS: "Lietuvos Ukininkas", Laisvės Alėja Nr. 60, KAUNAS.
Amerikoje galima gauti pavieniais num. ir užsirašyti šiose vietose:
So. Boston, Mass. "Sandara," 327 E Street,
New York, N. Y. Vasiliauskas, 307 West 30-th St.,
Chicago, Ill. "Naujienose" 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. "Aušros Knygynas" 3210 So. Halsted St.,
E. St. Louis, Ill. Jonas Žičkus, 539 Collinsville Ave.,
Rockford, Ill. Petras Kutra, 1012 Main St.,
ir A. L. T. Sandaros kuopose. (31)

NEGAIŠK LAIKO, UŽSIRAŠYK SAU IR SAVIŠKIAMS ŠIANDIEN.

Lietuviai Amerikoje

CHICAGO, ILL.
Ir jos pažangioji lietuvių visuomenė.

Daugel kartų Chicagoje buvo surengtų visokių apvaikščiojimų, bankietų ir kitokių pramogų, kuriose dalyvavo Chicagos pažangioji liet. visuomenė, bet musų klerikalai šaukė gvoltu, kad tai esą ne pažangioji skaitlinė, bet tik, kaip jie sako, "žiopliai katalikai," kurie duodasi save pažangiečiams už nosies vadžioti. Ir ištiesų negalima buvo atskirti tikrosios pažangiečių skaitlinės, ir iki šiam laikui kunigėliai ir jų klapčiukai tikrina žmonėms (ne Chicagiečiams) per savo spaudą, kad pažangiųjų esama vienas iš tukstančio, o kiti visi tai jų viernos avelės.

Bet Chicagos pažangioji visuomenė (Sandariečiai ir jiems pritariantieji) pereitą sekmadienį, rugpiučio 20 d., sulaužė visus kelrikalų melus, sugriovė jų tvirtoves, ir parodė, kad jie, klerikalai, yra nesąžiningi melagiai, apgavikai, jie gali apgaudinėti tiktai tuos, kurie nieko nežino, ir išdalies gali nevieną įtikrinti savo melais per spaudą už Chicagos rybų, bet jau, gerbiamieji, ne Chicagoje jiems meluoti.

Apie trejetą sąvaičių atgal, kada pasklido žinia, jog Suv. Valstijos pripažino Lietuvą, tai Chicagiečiai, kaip ir kitų kolionijų lietuviai, sujudo sukviesti lietuvių visuomenę į kruvą, pranešti jai ir sykiu pasidžiaugti šiuo lietuvių ilgai lauktu nuotikiu, ir padėkuoti S. V. valdžiai už suteikimą tos malonės.

Klerikalai, gavę telegramą, tuo daro slaptus susirinkimus ir taipogi daro derybas su pažangiaja lietuvių dalim (tas tiktai daroma, kad sutrukdžius pažangiuosius). Tuo pačiu laiku daro visokias intrygas, bet vis jiems kinkos dreba, kas čia iš to išeis. Laikui bėgant jie pasigauna (ar nusamdo, kaip čia kaikurie sako) Joną Bagdžiuną (pažangiečių pramokintą, kaip rengti apvaikščiojimus). Bagdžiunas, nors be šmeižtų (vis Chicagos inteligentija turi už ką jam ačiuoti) iš vienos pusės, "Draugas" su savo purvų vežimu iš kitos pusės, na ir pradėjo darbą tokį, kokį gal kaimo bobelės neturėtų drąsos daryti, ir jau jie manė, ar bent sakė, kad jau viskas jų šalyje.

Pažangiečiai, tai yra Sandariečiai ir socialistai "Naujieniečiai," nieko nešmeiždami, eidami prie tikslo visai šaltu krauju, negalėdami dėl klerikalų biaurių šmeižtų ir trukdymų eiti iš vien, nutarė rengti vieni, ir paskyrė apvaikščiojimui rugp. 20 d. Bet kunigužiai ir čia prikišo savo nagus, tai yra ir jie paskyrė tą pačią dieną didesniam demoralizavimui liaudies. Nuvykus į policiją gauti leidimą vaikščioti gatvėmis, tai jau tenai jau rasta, kad išanksto kunigužiai pranešė, buk bolševikai vaikščios — nedaryk leidimo. Bet tas nieko nekenkė: leidimas gauta.

Atėjus sekmadieniui, rugp. 20 d., Bridgeporto kol. šv. Jurgio parap., kuri taip didžiavosi skaičiumi, kas pasirodė? Jų eilėse 84 suseniai vyrai, apie dusyk tiek moterėlių, kurios čia susigrupavusios į šv. Onos, šv. Petronėlės ir kokios "Nekaltybės mergaičių," ir apie 200 Jurginės mokyklos vaikų, du vežimai, ant kurių sėdėjo po porą senmergių (turbut pasigarsinimui) — tai ir viskas! Nuvykus McKinley parkan, susirinko iš visos Chicagos kolionijų keli šimtai senelių vyrų, na, o bobelių tai jau tukstančiai, ir taipogi parapijinių mokyklų vaikai, iš viso su gavieda apie 1,200. Kalbėtojai daugumą "fatheriai." Buvo Washingtono atstovas Čarneckis. Tas nieko nepasakė, tik stebėdamos į taip biedną apvaikščiojimą aimanavo ir įkalbinėjo tenai atsilankiusias bobeles buti zgadoje. Beto buvo pora anglų, kiti sako žydų politikierių, parėkavo ir tuomi pasibaigė klerikališkas šiupinys.

Dabar antra lietuvių dalis, kurią ir kunigužiai pripažįsta pažangiečiais, tai yra ta dalis, kuri iš visų spėkų stengėsi padaryti bendrą apvaikščiojimą, tai yra visų trijų srovių: katalikų, tautininkų ir socialistų, ta dalis lietuvių, kuri dien. "Draugo," bažnyčiose per pamokslus, ant kampų per klapčiukus buvo ir yra šmeižiama, prieš kurią visos klerikališkos spėkos atkreiptos dergimui, šmeižimui jų, nenusigązdama tų visų klerikališkų grumojimų, persekiojimų, taip pat surengė apvaikščiojimą, pradėdama eiti nuo 33-čios ir Emerald Ave., į Seventh Regiment Armory, 34 gatve ir Wentworth ave. Ėjo gatve eilėse nemažiau 6,000 vyrų, ir apšvietos Draugijos Moterys. Svetainėje apskaitliuota virš 8,000 žmonių, tai yra žmonių, ne negramatnų bobelių ir vaikų. Jau nekartą Chicagos klerikalai buvo gavę per žandą nuo Sandariečių ir kitų pažangiųjų lietuvių, bet šį kartą tai jau negana kad spyrė jiems į užpakalį, bet tas svarbiau, kad tas daroma ant visada. Nors kartą chicagiečiai priėjo prie galutino supratimo, kad su klerikalais bereikalingas laiko gaišinimas, kad jų Bagdžiunai, Mikelionai ir kiti tam panašus nepajiegs daugiau suvaryti pažangesniųjų į klerikalų varžą.

Svetainėje, atidarant programą, benai sugriežė Amerikos ir Lietuvos himnus, pirmininkas rengimo kom. Dr. A. Zimontas prakalbėjo gan įspudingą įžanginę prakalbą, ir pastatė Dr. K. Drangelį programo vedėju. Kalbėtojai buvo Dr. Naikelis, Dr. Zimontas, Dr. Montvidas, Pijus Grigaitis. Beto "Pirmyn" mišrus choras p. Sarpalio vedamas padainavo kelias daineles, ir panelė M. Rakauskaitė, J. Bijanckui lydint pijanu padainavo kelias atvejais.

Nutarta pasiųsti padėkos žodį S. V. Prez. Hardingui už Jungtinių Valstijų pripažinimą Lietuvos, keblegrama su pasveikinimu Lietuvos liaudžiai, per Steig. Seimo pirm. Stulginską. Nutarta pasiųsti Lietuvon pareiškimą dėl priimtos su kaikuriais netinkamais paragrafais Lietuvos konstitucijos, ir pareiškimą dėl privalomos registracijos su reikalavimu, kad Steigiamasis Seimas tą patvarkymą veikiausia atšauktų.

Antgalo kalbėjo apie nuožmius klerikalų darbus Lietuvoje ir čia Amerikoje Dr. Zimontas, kuom ir pasibaigė susirinkimas.

Matysime, ką klerikalai dabar naujo besuras, kuom jie bešmeiš Sandariečius ir kitus nepučiančius į jų triubą. Dabar jie persitikrino, kad ne vienas iš tukstančio yra pažangus, bet šimtas iš tukstančio yra tamsus, kurs klauso dar jų nudilusių jezuitiškų pliovonių ir apgaudinėjimų.

Taigi Chicagos pažangioji visuomenė dabar pamatėte savo skaitlinę, taipogi pamatė ir jusų juodieji priešai. Ateityje negaišinkite nei vienos minutos laiko, nesiduokite jezuitų agentams, kad jus derintų su klerikalais vien tik dėlto, kad sugaišinus laiko, bet prie kiekvienos progos eikit prie darbo. Šalin klerikalų juodieji darbai! šalin jų agentai!

Chicagietis.

WORCESTER, MASS.

Operetė "Čigonai" buvo perstatyta antru kartu Worcesteryje rugpiučio 20 vakare Lincoln Park Teatre. Rengė "Aušrelės" choras po vadovyste Jono Dirvelio. Šį kartą kur kas geriau pasirodė kaip choras, taip ir artistai. Čigonų vado rolėje lošė Jonas Dirvelis — basso. Jonas Dirvelis turi gan puikų basso balsą ir labai tiko minėtoj rolėje. Garbė jam priklauso ir už puikų išlavinimą choro. Nežiurint, kad Amerikoj užaugęs, bet darbuojasi tarpe lietuvių. Erą, čigonų vado pačią, lošė Julė Mitrikiutė, kuri

JULĖ MITRIKIUTĖ.

turi švelnų soprano balselį ir šį kartą kur kas geriau atliko savo rolę, negu pirmą kartą. Nors jauna, bet darbšti ir mylinti dailę. Turiu pridurti, kad Julytė yra gerb. M. Petrausko mokinė ir, žinoma, gerb. komp. M. P. mokiniai, kiek teko man pažinti, yra visi energingi. Karinos, senos, čigonės rolėj — A. Barbaravičiutė, jauna scenos mėgėja, savo užduotį labai gerai atliko.

Orijo, jauno čigono — P. Skrickis. Žinoma, P. Skrickis turi gerą tenoro balsą ir minėtą rolę gan gerai atliko. Grafo rolėj —B. Mingilas — tikrai išrodė jaunas grafaitis ir savo užduotį atliko gerai.

Koncertinę dalį išpildė merginų ir mišras chorai. Merginos gan gerai padainavo. Mišrus choras puikiai sudainavo gerb. kompozitoriaus M. Petrausko "Kad Dievuliai duotų." žodžiu sakant, vakaras pavyko gerai.

Nors Aušrelė turi gan daug priešų iš raudonųjų ir juodųjų apuokų, bet visuomenė pradeda atskirti kviečius nuo kukuolių.

Teatras yra ant ežero kranto. Sienos atdaros, t. y. vasarinis teatras. Per gerą išgarsinimą žmonių prisirinko virš penkių šimtų. Lietuvių į parką prisirinko gan daug ir tuomi stebino svetimtaučius. Aušrelė turi prijautimą vietinių lietuvių, nes visuose apvaikščiojimuose dalyvauja.

Ateinantį sezoną žadama statyti operetė "Užburtas Kunigaikštis" ir taipgi žiemą, jeigu bus galima gauti vietą, kaip girdėjau, statys "Pirmosios Gegužės" ir kitas operetes. Taipgi atidarant žiemos sezoną perstatys veikalą "Katriutės Gintarai."

Valio, Aušrele, ir josios mokytojas Jonas Dirvelis!

J. Aras.

PITTSBURGH, PA.
Pranešimas Pittsburgho ir apielinkės Lietuvių Draugijoms reikale rengimosi prie manifestacijos.

Pirmas Pittsburgho Draugijų Atstovų susirinkimas, kuriame ant pat pradžių dalyvavo 11 draugijų su 29 delegatais, nutarė vienbalsiai rengtis prie iškilmingo apvaikščiojimui Lietuvos pripažinimo ir tuojaus tvėrėsi už darbo.

Pirmiausia išrinktas komitetas, kuris rupįtųsi rengimu prie apvaikščiojimo ir kuris kreiptųsi į visas Lietuvių draugijas, kviesdamas jas dalyvaut apvaikščiojime. Buvo manoma surengti apvaikščiojimas ant rugsėjo 3 d., taigi komitetas išsiuntinėjo pranešimus į laikraščius, kviesdamas draugijas rengtis prie apvaikščiojimo rugsėjo 3 d.

Antram draugysčių atstovų susirinkime, kuris buvo rugpiučio 20d. ir kuris buvo daug skaitlingesnis, negu pirmas, buvo nutarta vienbalsiai imti daugiau laiko, kad galima butų geriau prisirengti ir tai duotų draugijoms šiek tiek daugiau laiko. Tai buvo nutarta, kad apvaikščiojimas but perkeltas ant 24 d. rugsėjo. Šis draugijų susirinkimas išdirbo platesnį programą visam rengime, tad manoma turėt pasekmingą apvaikščiojimą, nes visi Pittsburgho ir apielinkės Lietuviai tveriasi darbo visi bendrai. O kur vienybė, ten ir galybė.

Svarbesni šio susirinkimo nutarimai:

1. Nutarta kreiptis į visas Pittsburgho ir apielinkės draugijas su užkvietimu, kad dalyvautų apvaikščiojime.

2. Nutarta kviesti ir žydus, kaipo Lietuvos piliečius, dalyvaut apvaikščiojime. Taipgi manoma, kad šis apvaikščiojimas bus nutrauktas ir krutamuose paveiksluose, manoma, kad paroda prasidės nuo North Side Park ir eis per miestą iki Schenely Park. Schenely Teatre bus prakalbos. Bus kviesta geri anglų ir lietuvių kalbėtojai. Nutarta taipogi pakviesti Pittsburgho chorus, kurie parodoj sudarytų vieną didžiulį chorą.

Pasekmingesniam prisirengimui draugijų atstovai laikys susirinkimus kas nedėldienis L. M. D. name, 8 val. vakare. Draugijų atstovai ir pavieniai asmens yra kviečiami atsilankyt į susirinkimą. Patariama draugijoms šaukti susirinkimus savo miesteliuose ir bendromis spėkomis rengtis prie apvaikščiojimo.

Toliau yra pageidaujama, kad visos kolionijos surinktų visus buvusius kareivius ir kad jie apsirėdytų uniformoms, ir parodoj sudaryt iš jų didelį burį.

Po kitam draugijų atstovų susirinkimui pranešim daugiau iš rengimosi prie apvaikščiojimo per laikraščius.

Tėmykit!

Spaudos Komisija:
Juozas Virbickas,
S. Bakanas,
Anelė Akelaitė.

WORCESTER, MASS.

Pranešus Inf. Biurui, kad Lietuva pripažinta Suv. Valstijų ir kad rengti manifestacijas rugpiučio 6 d., Worcesterio draugijos, priklausančios prie W. L. D. Tarybos, į tą atsiliepė ir rugpiučio 6 d. surengė ant didelės ukės išvažiavimą (open air meeting). Nors klerikalai susiriesdami varė agitaciją, bet žmonių buvo apie suvirš du tukstančiu. Liminado ir šaltkošės nespėjo vežti. Viduryj ukės tarp žaliuojančių medžių ant aukšto smaigo plevėsavo viršuj Suv. Valstijų vėliava, o apačioj Lietuviška. Žmonių upas pakilęs. Prisiartinus paskirtam laikui, Jonas Dirvelis, W. L. D. Tarybos pirmininkas prabyla į susirinkusius kas šiądien per diena. Paskui kalbėjo advokatas McGrath, kuris gan jausmingai apibrėžė lietuvių kovą už laisvę.

Lietuviškai kalbėjo A. J. Gotautas. Pabaigoj savo kalbos pasakė, kad neužilgo, o gal ir trumpoj ateityj švęsime dar vieną didelę šventę, tai Vilniaus atvadavimą.

Visų trijų kalbėtojų kalbos publiką užganėdino. Aplodismentams nebuvo galo. Taip-gi Aušrelės choras gan puikiai padainavo. P. Mc-Grath prašė ret antru kartu sudainuoti Lietuvos himną, nes, sako, muzika labai žavėjanti. Taip Worcesterio tikri Lietuvos sunai ir dukteris apvaikščiojo pripažinimą Lietuvos Suvienytų Valstijų.

Bol-še-vikų susmukimas.

Musų miesto bolševikai niekad nesijautė taip susmukusiais, kaip dabar. Turėjo savo "Rojaus" darže svetainę, bet gišeftas nėjo gerai, tai uždavė kunigams, kad laikytų mišias šventas, bet ir čia nelaimė. Susitaisė altorių ir jau miniškos po daržą marširavojo, ir laukė be kantrybės bolševikai pirmų mišių savo darže, bet, ant nelaimės, busima bažnyčia ėmė ir sudegė. Ir ve dabar jie taip susmuko, kaip grybai po didelės šalnos.

J. Aras.

LOWELL, MASS.

Rugs. 20 d. čion buvo apvaikščiota Lietuvos pripažinimo šventė. Jau nuo pat ryto buvo nepaprastas pas lietuvius upas. Visi laukė, kada gi čia prasidės ta paroda. Visose miesto dalyse galima buvo pastebėti lietuvių trispalvė plevėsuojant: tai ant gyvenamų namų, tai ant automobilių, tai ant dviračių. Apie trečią val. prasidėjo lietuvių paroda. Kadangi diena buvo ne karšta, tai ir žmonių buvo pilnos gatvės. Tuojaus pasigirdo trimitų ir bubnų garsai; ir užplevėsavo lietuviška trispalvė ir Amerikos vėliavos, pasirodė pirmiausia raiteriai, papuošę žirgus vėliavomis ir gėlėmis — apie 20 raitų, taipgi ir Lietuvos didis Kunigaikštis Vytautas ant balto žirgo, Uncle Samas, paskui gražiai papuoštas vežimas vainikais ir vėliavomis, o vežime Amerikos ir Lietuvos laisvės sveikinas. Paskui du vyrai nešė Liet. ir Am. vėliavas, iš šonų keturi kareiviai su šautuvais saugojo vėliavas. Vėl du žmonės nešė parašą dėkodami Amerikai už pripažinimą Lietuvos. Dabar didžiulis Lowellio Benas grajindamas traukė, o paskui apie 60 eks-kareivių, vedami adv. Bagočiaus. Paskui kareivius mažos mergaitės, parengtos baltai, mėlynai ir raudonai atvaizdina Amerikos vėliavą; toliau kitas burys: geltonos, žalios ir raudonos atvaizdina Lietuvos vėliavą. Paskui didelis mažų mergaičių burys geltonai aprengtų su gėlių bukėtais. Toliaus didesnės mergaitės tautiškai apsirėdę nešė didžiulę Liet. trispalvę. Paskui burys berniukų su vėliavomis ir trispalvėmis kepurėmis, toliau keli dideli trokai išpuošti vainikais ir vėliavomis vežė mažus vaikus, o paskui didelis batalionas moterų baltai apsirėdžiusių su vėliavomis ir su trispalvėmis kepurėmis. Toliaus antras benas, o paskui beną vyrų divizija. Čia vėl nešė dėkavonės parašus. Toliau gal šimtas automobilių papuoštų vėliavomis ir gėlėmis.

Apėję didžiausias gatves, visi traukė į So. Common sodną, kur turėjo Mass-Mitingą. Apie 5 val. benai pagrajino Amerikos ir Lietuvos himnus, potam A. Mileris iš Worcester atidarė mitingą, pakviesdamas adv. Bagočių kalbėti. Gerb. Bagočius karštoj savo kalboj pasakė, kiek svarbus yra šis apvaikščiojimas, ypač didelė moralė parama gauta iš Amerikos. Po tam kalbėjo miesto majoras G. Brown, sveikindamas lietuvius. Potam kalbėjo vėl Bagočius lietuviškai ir Mileris.

Tapo išnešta rezoliucijos, padėkavojant Amerikai už pripažinimą Lietuvos ir rezoliucija prieš lenkus. Apie 7-tą val. pasibaigė mitingas.

Tai tur but pirmą kart istorijoje taip gražiai Lowellio lietuviai pasirodė. Labai Amerikonams patiko. Lowellio dienraščiai plačiai ant rytojaus aprašė pagirdami lietuvius. **K. K—s.**

AMSTERDAM, N. Y.

Dėl pripažinimo Lietuvos nuo Suvienytų Valstijų 6 d. rugpiučio įvyko svarbiausia paminėjimo diena, kurią Amsterdamiečiai lietuviai apvaikščiojo, padėkavodami Suvienytoms Valstijoms.

Prie tos iškilmės rengtasi visų labai uoliai. Liepos 31 d. susauktame politikos komiteto viešame susirinkime nutarta surengti paroda ir mas-mitingas.

Sutvarkymui to viso darbo išrinkta komisija ir 12 asmenų, padengimui lėšų išrinkta 10-ts porų kolektorių, kurie per porą dienų perėjo visas lietuvių grįčias ir apielinkės ukes. Surinkta $524.95. Pasidarbavimu kun. J. Židinavičiaus ir varg. A. Grigoraičio gauta leidimas nuo miesto valdžios daryti paroda toje dienoje ir didelė svetainė mass-mitingui.

Esant geram upui pas žmones viskas pasisekė.

Moterįs siuvo rubus, įvairiai dabinosi, vyrai ruošėsi, kareiviai organizavosi, Lietuvių "Vytauto" benas lavinosi ir tt.

Grazus buvo reginys, kuomet apie 2-rą valandą po piet nuo Lietuvių bažnyčios pradėjo tiestis kai retėžis įvairios divizijos viena paskui kitos, kurių buta apie 20.

Pirmiausia vedant trims iš komisijos, ėjo Amerikonų benas, po jo nešama Amerikos ir Lietuvos vėliavos, lydimas gražiai maršuojančios skaitlingoms linijoms kareivių, už jų 12 merginų, nešančių gulščią Amerikos vėliavą, po jų burys moterų, apsirengusių į Amerikos vėliavos spalvas, o kitos į Lietuvos. Toliaus minia, trokas su Amerikoniška "Lyberty" stovyla. Sekė "Vytauto benas" gražiai griežiantis, Amerikoniška vėliava sudaryta iš 180 vaikučių, aprengtų raudonais, baltais ir 48 mėlynai. Toliau gulsčios Amerikos ir Lietuvos vėliavos ir vyrai su lietuviškomis ir Amerikoniškomis vėliavukėmis, ant galo apie 100 automobilių gražiai išpuoštų.

Nors vos parodai išėjus ant gatvės užkliupo lietus, bet tas jokio sutrukdymo nepadarė. Lietus nustojo, ir saulutė apšvietė vėl visą parodaujančią minią. Susirinko į didžiausią Amsterdamo "Opera House" teatro svetainę, kurioj visi nesutilpo. A. Domeika, tos dienos programo tvarkytojas, trumpoje prakalboje pareiškė šio susirinkimo svarbą, šv. Cicilijos choras užtraukė Amerikos ir Lietuvos himnus. Vėliaus ant estrados pasirodė miesto majoras su viet. klebonu kun. J. Zidinavičium, M. J. Vinikas iš Washingtono misijos. Dr. E. Klimas iš Philadelphijos. Pirmas kalbėjo gerb. M. J. Vinikas, kurio prakalba visiems buvo žingeidi, nes sveikino lietuvius su didžiu laimėjimu pripažinimo Lietuvos. Po jo kalbėdamas Dr. Klimas priminė sunkią Lietuvos praeitį ir visus didvyrius, tėvynės gaivintojus.

Jam baigus perskaityta rezoliucija ir sveikinimai prezidentui Harding, kuriuos publika priėmė ir nutarė pasiųst prez. Hardingui. Mažų mergaičių choras gražiai padainavo keletą dainelių, ir toliau kalbėjo miesto majoras.

Antgalo šv. Cicilijos choras padainavo keletą dainų, kun. J. Židanavičius širdingai dėkojo visiems lietuviams už taip skaitlingą dalyvavimą. Pabaigoj visa publika sustojusi užtraukė Amerikos ir Lietuvos himnus užbaigus, ir griežiant "Vytauto" benui visi linksmus skirstėsi į namamo.

Vardan rengimo komisijos išpuola pratart širdingiausią ačiu visiems dalyvavusiems ir pasidarbavusiems. Rengimo komisijai ta paroda padarė išlaidų $484.00, bet vietos lietuviams brangi tos dienos atmintis pasiliks ant visados.

Rengimo komisijos valdyba:
Pirm. **Jurgis Gaska,**
Rašt. **Margarita Žukauskaitė,**
Iždi. **Simonas Ambrasas.**

Reikia tik dirstelėti į svietą ir patėminti į krikščionių veikimus visur, kad stebėties iš dabartinės teologijos nevaisingumo.

Herbert Spencer.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia siųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

NAUJI NARIAI PRISIRAŠIUSIEJI LIEPOS MĖNESYJE.

1. Detroit, Mich. prie 68 kp.: Dagis Jonas.
2. Los Angeles, Cal., 48 kuopos: Aukštikalnis A., Gutauskas A., Petrulis P.
3. Union City, Conn. prie 2-ros kp.: Vilkas Peliksas.
4. New Britain, Conn. 23 kp.: Pilipauskas Petras.
5. Portland, Ore. prie 149 kp.: Mazė Al. P.

KAS TVARKYS T. M. D. PER SEKANČIU DU METU?

Kokius žmones pereitasis T. M. D. Seimas išrinko į vadovautojus T. M. D-jai nariai pamatys iš kelių sekančių žodžių. Turėdami tokius asmenis priešakyje savo kulturinės Draugijos, kuri jau per dvidešimts penkis metus nenuilstamai dirbo apšvietos platinimui ir patiesė sau amžinos garbės pamatus, nariai gali pasitikėti, kad šie nauji vadovai seks pėdomis savo pirmtakunų, ir taipgi darys kas pakeltų pačios jų draugijos ir jų vardą kaipo prigulinčių prie jos.

Literatinė Komisija.—Ši komisija lošia žymią rolę tokios Draugijos gyvenime kaip musų. Nuo gabių tos komisijos narių priklausė išleidimas didesnių praeityje veikalų, o kada pasitaikė taip sau komisija, turime jų laikais išleista mažos vertės veikalukus, kuriais ne tik Draugija, bet nei nariai negali pasididžiuoti.

V. K. Račkauskas, tos komisijos pirmininkas (New Yorke komisijos pasėdyje išrinktas), yra iš senų laikų žinomas Amerikoje ir Lietuvoje literatas, pats parašęs ir išvertęs daugelį veikalų ir eilių, per keletą metų redagavęs SLA. organą "Tėvynę," dabartinis Sandaros Prezidentas, pasižymėjęs prakalbininkas ir organizatorius, dabar vedantis užsienių skyrių Baltic States Banke.

Komisijos vice-pirmininku yra S. E. Vitaitis, dabartinis "Tėvynės" redaktorius, autorius kelių veikalų ir dramų, geras prakalbininkas ir susipažinęs su plačiu Amerikos lietuvių judėjimu.

Komisijos — Sekretorius ir organo redaktorius yra V. Širvydas, "Artojo" redaktorius ir "Vienybės" redakcijos štabo narys, gabus populiarizatorius, veiklus jaunas tėvynainis, daug veikiantis visuomenės dirvoje, daug žadantis ir T. M. Draugijai ateityje.

Centro Valdybon įeina šalip manęs, šie visuomenės veikėjai:

Vicę-pirmininkas — **P. A. Dėdynas** iš Worcester, Mass., gabiausias Nauj. Anglijos organizatorius darbavęsi SLA. reikalais dar ir tais laikais kada Susivienyjimas neturėjo teisės Mass. gyvuoti. Jis, kaip slaptas šmugelninkas iš TMD. praeities, kurie gabeno TMD. knygas į Lietuvą, platino SLA. Worcesteriečių tarpe ir turi garbę išauginusio didžiausią SLA. kuopą Amerikoje. Jo pasidarbavimas TMD. labui nėra mažesnis jo kolonijoje, o įeidamas į Cetro Valdybą be abejo jis dar daugiau pasidarbuos.

J. Sekys, Lawrencietis, išrinktas sektetorium, turi už savęs rekordą didelių organizatyvių darbų, dikčiai veikęs literatūroje ir politikoje, iš ko ir dabar neatsitraukė, gabus biznierius ir sumanus organizatorius nuo eilės metų praeityje. Jis sekretoriavo ir pereitais dviem metais.

A. B. Strimaitis, kuris paliktas iždininku ir sekantiem dviem metam, gal bus nemažiau žinomas už visus žymiausius musų darbuotojus Amerikoje. Iš keliolikos metų praeityje jis yra žinomas kaipo SLA. organizatorius ir įvairių Centro Valdybos vietų narys, paskiau per eilę metų buvęs SLA. Sekretorium. Kaipo organizatorius - prakalbininkas jis lošė žymią rolę visuomeniniame gyvenime, ir nuo to dar ir dabar nepavargęs. Dabar jis veda Liet. Atstatymo B-vės raštinę ir yra Baltic States Banko direktorius.

Iždo globėjais išrinkti vyrai—A. M. Augunas ir Pr. Narvydas (abu Brooklyniečiai) — taipgi neša su savimi pažymės ženklus iš darbų seniau ir dabar. Su jais abiem man praeityje teko darbuotis TMD. 3-čioj kuopoj Brooklyne, ir visada iš jų matėsi atsidavimas TMD. labui. Augunas dabar yra "Vienybės" administratorius, gi Narvydas darbuojasi su Liet. Piliečių Sąjunga.

Kiek pats žinau, visi čia suminėti asmenys labai artimi vienas su kitu pažįstami, taipgi ir man pačiam ypatiškai jie yra pažįstami, per tai pasitikiu, kad su jais veikdamas galėsiu kuomi nors ir pats prisidėti Tėvynės Mylėtojų Draugijos išbujojimui ir parupinimui gerų, atsakančių veikalų.

Kuopas dar sykį paraginu jau ruoštis ant rudens, nes jis skubiai ateina. Ruoškitės atnaujinti kuopų susirinkimus, kurios tai užleidot vasaros karščiuose; ruoškitės atvadint į kuopas narius, kurių labai reikia prašinėti; stengkitės išrinkti mokesnius iš tokių narių, kurie labai nori prigulėti į TMD., bet neturi laiko ar upo lankytis į susirinkimus ir užsimokėti. Tas lengva, tik reikia sukrusti.

K. S. KARPAVIČIUS,
T. M. D. Pirm.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Musų Draugijos leistus veikalus dabartiniai Lietuvos rašytojai dažnai cituoja, tik visų atvejų mes negalime sumedžioti, negaudami visos Lietuvių spaudos. Bet, laikas nuo laiko, radę tokias citatas, mes jas pažymėsime narių domei, kas priduos didesnės vertės musų knygoms, ypač dar atsižvelgiant į tai, jog tikros kritikos nei vienas musų leidinis nėra susilaukęs.

Lietuvos Švietimo žurnale "Švietimo Darbas" N3-6, Dr. Jonas Yčas, kuris specialiai buvo nuvykęs Karaliaučiaus Universitetan arkyvuose pasiknisinėti apie senovės raštus paliečiančius lietuvius, rašo straipsnį "Simano Grunau, XVI amžiaus kronisto, reikalu." Kada gimė ir mirė tas aprašytojas prusų ir žemaičių gyvenimo, nėra tikrai žinoma. Aišku tik kad 1499 (tuo laiku kada Kolumbas Ameriką tik rado) Grunau jau gyveno suaugęs vyras Elbingo (netoli Dancigo) vienuolyne, arba bent buvo ten apsilankęs, o jau 1537 metais jo nebuvo gyvo.

Grunau parašė kroniką, arba "allerlustigsten Historien" (linksmiausią atpasakojimą) apie Ordeno gyvenimą ir jo santikius su prusų tauta. Jo tikslas buvo netiek teisingą istoriją rašyti kiek įdomius pasiskaitymus, ir todėl tenai yra daug įvairių pasakojimų apie prietaringus atsitikimus, kaip, pavyzdžiu, pasakojimas kaip prusų dievai piaudavę baltus žirgus, tilpęs vertime "Vienybėje" 1921 metais. Iš Grunau kronikos sau medžiagą semė lenkas Strykovskis, kuriuo naudojosi M. Šalčius rašydamas musų Draugijos išleistą veikalą "Paskaita iš Lietuvos Istorijos." Dr. Jonas Yčas ir kritikuoja Šalčių, kad tas nesuminėjęs savo istorijos šaltinių sąraše Grunau, nors sumini Grunau mokinį ir sekėją, Strykovskį. Bet tokiu apleidimu pasižymi ir kiekvienas iki šiol rašęs lietuvis istorikas, ir todėl Dr. Yčas (ne Martynas) papasakoja kritingai Grunau kronikos žinias ir vertę.

Grunau gi tuo svarbus, kad, anot Dr. Yčo: "visiems istorijos mylėtojams ir rašytojams turėtų buti žinotina, kad niekas kitas, o tik Grunau paskleidė ir kryvių kryvaičių, ir jų Romovės vaizdus ir apibudinimus; taip pat jis suredegavo daug legendų iš musų praeities, pavyzdžiu, apie Brutenį ir Vaidevutį; tas pats Grunau mokėjo ir šiaip daug įvairenybių apie senovės stabmeldystę atpasakoti. Jis taip pat aiškiai jau XVI amžyj buvo pareiškęs apie artimą senprusių su lietuviais giminystę, kada dar "Staražytna Polska" M. Balinskie ir T. Lipinskio (Varšuvos 1886 metų laidos IV, p. 813) tam netikėdama, kategoriškai apie senprusius tvirtina: "Lud ten movil języ-kiem polskim." "

AR UŽRAŠEI "SANDARĄ" SAVO GIMINEI Į LIETUVĄ, JEI NE, TAI KODEL NE?

PRANEŠIMAS.

"GYDYTOJAS" nejuokais ir nepaviršutiniai stvėrėsi už darbo skleisti sveikatos principus netik spaudintu žodžiu, bet ir gyvu žodžiu —Paskaitomis-Prolekcijomis.

Jau rengiamas maršrutas Ohio ir apielinkyje valstijų ir žada prasidėti pradžioje Spalio mėnesio.

Kad tinkamai surengus — Draugystės, Kuopos, Kliubai meldžiami yra nevėluoti ir savo susirinkimuosna pasvarstykite — Paskaitų Prelekcijų reikalingumą, ir malonėkite pranešti iš savo kolionijos apie nutarimą sekamu adresu: "Gydytojas" 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Iškaščių nėra ko bijotis, nes iškaščiai pasidengs iš daromos įžangos nuo atsilankančių pasiklausyti Paskaitos-Prelekcijos.

Įžanga privalo buti nedidesnė —nemažesnė, kaip 25c. nuo asmens. Kas norės ateiti pasiklausyti Paskaitos-Prelekcijos, ir išmokti šį-tą, tam 25c. nepinigai. Mes nemėginsime tujų asmenų mokyti, kurie viską žino, lai jie sau ilsėsi ramybėj. Mes tik tiems laikysimė Paskaitas-Prolekcijas, kurie nori prasilavinti, pasimokyti ypatingai apie sveikatos principus.

Tad meldžiam susidomėkite, pasvtrstykite, ir praneškite.

.."Gydytojas" —3310 So. Halsted St. Chicago, Ill.

"LIETUVOS UKININKO" KALENDORIUS.

Galima gauti "Sandaros" Administracijoje. Telpa daug svarbių raštų. Patartina kiekvienam įsigyti. Kaina tik 25c. Pasiskubinkite kol dar neišsibaigė.

"Sandara"
327 E Street,
South Boston, Mass.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.
CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave
CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St
F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave,
MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
P. Batkevičia, 678 Main St.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius. 255 Wallace St.
LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.
BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
J. Mickevičius, 59 Harkins Lane
NORWOOD, MASS.
J. Pašakarnis, 1100 Wash. St.
WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia. 15 Millbury St.
BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

"Lietuvos Ukininko" KAENDORIUS Kaina 25c.
GALIMA GAUTI SANDAROS ADMINISTRACIJOJE.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskonos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit *Ruffles*.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

DAINOS

Išėjo iš spaudos 79 dainų. Kaina vienos knygos 1 dol. 50 centų. Šioji dainų knyga talpina dainas, daugumoje, keturių maišytų balsų, chorams ar kvartetams. Tame skaičiuje yra apie 30 dainų, kurios geriausiai pritiks jaunuomenei—mokykloms. Dalis dainų sutaisyta vien vyrų balsams ar vien moterų. Aiškumo dėlei, knygos pradžioje, įtalpoje paaiškinta kurios dainos, kuriems balsams pritaikyntos. Atiduodama chorams papiginta kaina, jeigu choras ima nemažiau 20 knygų vienu kartu. Už 20 knygų — 25 dol. ....
M. PETRAUSKAS, 789 Broadway, So. Boston, Mass.

SKAITYKITE "DIRVĄ"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	$2.00
Pusei metų	$1.00
Kanadoje metams	$2.50
Pusei metų	$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	$3.00
Pusei metų	$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.
"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $400,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

"NAUJIENOS" yra didžiausias lietuvių dienraštis pasaulyje, ne tik iš dydžio, bet labiausia iš turinio. "Naujienos" nėra vieno žmogaus padaru, bet tikrai visuomeninis organas, kuriame atspindi nuomonės, sauprotavimai. geismai, patarimai. išmintis visų žymiausiųjų lietuvių veikėjų, darbuotojų, politikų, poetų, mokytojų, mokslininkų ir biznierių. Skaityti "Naujienas," tai reiškia turėti prieš save atspindį visko, kas yra geriausia lietuvių tarpe.

Lietuvos žmonės irgi myli skaityti "Naujienas." Užprenumeruokite jiems.

"Naujienos" kainuoja metams Amerikoje $7.00, Lietuvoje $8.00.

Jei dar kas nėra matęs "Naujienų" prisiųskit reikalavimą, mes pasiųsime 2 kopijas DYKAI.

NAUJIENOS
Del savo naudos ir garbės skaitykit "Naujienas."
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

EKSKURSIJA KAS SUBATĄ
Į Kauną $107.60; Liepojun $107 ir $5.00 war tax
Iš Kauno ir Liepojaus į New Yorką $106 ir $8.00 head tax.
PINIGŲ SIUNTIMAS LIETUVON.
Amerikos Doleriais ir Auksinais žemiausiu dienos kursu. Pinigus Lietuvoj gauna arčiausiame pašte laike 25-30 dienų.
P. MIKOLAINIS
53 Hudson Ave, Brooklyn, N.Y.

"111"
CIGARETAI

10¢
JIE YRA GERI.

KAM KENTĖTI?
Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patrini su
PAIN-EXPELLER
Valzbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.
Žiurėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per daugiau kaip 50 metų.
Reikalauk, kad turėtų Ikaro (Anchor) Vaizbaženklį.

PR. ŽIVATAS.
Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki [illegible] po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G[illegible],
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.
" 3 " 5 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specijalistas
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Tel. So. Boston 279.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass viršui "Iver Johnson" kautuvė
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310

Vietos žinios.

AREŠTAS "KELEIVIO" ŠTABE.

Rugpiučio 23 d. "Sandaros" administracijon atėjo policijantas ir klausia kokio Joe Nevecckas, kuris dirbąs lietuvių spaustuvėje. Jam atsakius, kad "Sandaros" spaustuvėje nėra žmogaus tokia pavarde, policijantas griežčiau pareiškia, kad turi buti, nes jis esąs informuotas, kad tikrai anas dirba lietuvių spaustuvėje, ir jo namuose Chelsea kas tokio nepaprasto esą jo šeimynoje. Dar kartą atsakėme, kad nieko nežinome apie tokį žmogų, ir jam patarėme klausti kitose lietuvių spaustuvėse, kurios yra dar dvi, tai gal jose sužinos. Policijantui išėjus už pusvalandžio pasklido gandai, kad tas pats policijantas už parankės nutvėręs po areštu Broadway veda Jurgį Gegužį, "Keleivio" leidėją, į policijos nuovadą. Gegužį uždarius, už kelių minutų atvedė kitą "Keleivio" štabo narį, Nevecką. Už ką Gegužį areštavo, mums yra neaišku. Sako, kad darė pasikėsinimą ant policijanto, kada tas klausė apie jo darbininką Nevecką. Gi Nevecko suareštavimas, kiek teko girdėti, esąs surištas su kokių "laisnių" reikalais.

Vargšas tas "Keleivis"! neužtenka, kad laikraščiai jį pašioja už susidraugavimą su lenkais, bet dar ir policija graibo už apykaklės. **Rep.**

EXTRA SUSIRINKIMAS.

Gerbiamieji:— Malonėkite atvykti į šį susirinkimą, nes yra labai svarbus klausimas: ką mes darysime kasiink Lietuvos Piliečių Registracijos?

Mes gavome Lietuvai Nepriklausomybės pripažinimą nuo Amerikos, aukojome tukstančius dolerių aukų, pirkom L.L.P. Bonus, dėjome paskutines pastangas Tėvynės labui. Užtai gauname nuo Lietuvos valdžios įsakymą užsimokėti po $10.00 iki Gruodžio 9 d., 1922 m. arba liksime kaipo kriminalistai ir nustosime Lietuvos pilietybės.

Ateikite į susirinkimą, ketvergo vakare 7 val. į Lietuvių Svetainę, E ir Silver St., ir atsiveskite draugus. Sumanymas yra protestuoti prieš tai. Ką jus turite pasakyti?

Komit.: **Palaima** ir **Žibikas**

ABLAVA ANT REPORTERIO.

Pereitamę "Sandaros" Nr. 34 tilpus žinutei apie Cambridge parapijonų šlapią pikniką, musų kun. Juškaitis labai sujudo jieškoti to reporterio. Drauge su savim pasiėmęs kitą špitolninką vaikščioja klausinėdamas, ar nežino, kas tai parašė. Mat musų kunigui ir parapijonams labai nepatinka, kad kas teisybę apie juos pasako. Juk sulyg aprašymo piknikas tokis buvo ir užtai, vieton jieškoti korespondento, geriau kun. Juškaitis butų padaręs, jei butų susišaukęs į bažnytinį sklepą visas ištikimas buriutes ir išrėžęs jiems pamokslą, kad daugiau taip nedarytų.

Parapijonas.

GABIJIEČIAI SUJUDO.

Perleidus vasaros karščius, gabijiečiai pradėjo rengtis prie veikimo. Buvusiame susirinkime rugpiučio 25 d. likos apkalbėtas visas veikimo planas, iš kurio pasirodė, kad jau yra rengiamas statyti sceniškas veikalas atidarymui sezono. Paskiaus surengti koncertą ir sulošti dvi operas ir tuomi atsisveikinti su savo mokytoju, gerb. M. Petrausku, kuris apie ateinantį gegužės mėnesį išvažiuos į Lietuvą. Linkėtina gabijiečiams gerų pasekmių dailės veikime. **Rep.**

PABRANGINO ANGLĮ.

Cashman Bros., vietiniai anglies prekėjai, pakėlė minkštosios anglies kaina net $6.50 ant tono —taip kad už toną minkštos anglies ima nuo $14.50 iki $15.-00, pagal pristatymo tolumą. Sako, kad pakėlimas yra dėlto padarytas, kad ir jiems už anglį skaitoma dabar dusyk brangiau.

DARO PRISIRENGIMUS.

Vietos Sandariečiai rengiasi prie perstatymo daug sceniškų veikalų ateinantį sezoną. Spalio 14 d. bus sulošta drama "Undine" ir komedija "Žilė Galvon, Velnias Vuodegon", vėliaus visa eilė kitų veikalų.

SUSIRINKIMAS.

Lietuvių Labdarystės Draugijos susirinkimas įvyks seredoj, rugsėjo (Sept.) 6 dieną 8-tą val. vakare, Lietuvių Svetainėje, kampas E ir Silver gatvių, So. Boston, Mass.

Visi nariai ir narės į šį susirinkimą privalote ateiti, nes yra labai daug svarbių reikalų aptarimui. Rašt. **K. Žibikas.**

ŠAULIŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

(Seka nuo 5 pusl.)

tuo tarpu gavus sutikimą iš ne suvažiavime esančių asmenų. Keli įgaliotieji atstovai leidosi į miestą. Mat, reikalinga patogumo dėlei, kad C. V. nariai butų Kaune gyvenantieji.

Suvažiavimas tęsia toliau savo darbus. Priimama pereinamoji formulė dėl Centro Valdybos darbuotės: "visuotinas šaulių burių atstovų suvažiavimas, išklausęs Centro Valdybos Pirmininko, Sąjungos viršininko ir kontrolės komisijos pranešimų. priima juos domėn, tvirtina 1920 metų Sąjungos pajamų-išlaidų apyskaitą ir eina kitų dienotvarkės punktų svarstyti."

Svarstoma ir priimama 1922 metams pajamų-išlaidų sąmata.

Suvažiavimą sveikina St. Seimo narys M. Krupavičius St. Seimo krikšč. dem. bloko ir kr.-dem. partijos centro komiteto vardu. Gražioje prakalboje pabrėžia Sąjungos nuopelnus krašto gynimo reikale. Toliau, sako, kad musų valstybė neabejodamai eis prie naujų gynimosi formų, butent prie milicinės sistemos, šauliai, — sako, — ir yra sudarę branduolį tos naujos gynimosi formos. Dabar mes turime daug tvarkymosi darbo šalies viduje.

Manąs, kad šauliai eisią į pagalbą vyriausybei ir visuomenei kovoje su ištvirkusiais valdininkais ir taip labai pas mus įsigalėjusia girtuoklyste, linki suvažiavimui sekmingai atlikti užsibrėžtus darbus Tėvynės ir šaulių Sąjungos labui! Po ilgos pietų pertraukos eina C. V. rinkimai. Buvęs C. V. pirm. Vl. Putvinskis ir C. V. vice-pirm. M. Mikelkevičius paduoda prezidiumui pareiškimą, kad sutinka statyti savo kandidaturas, bet su sąlyga, kad neįeisią į busimos C. V. presidiumą ir neužims atsakomingos Sąjungoje etatinės vietos.

(Bus daugiau.)

VISI Į PIKNIKA

Rugsėjo-Sept. 3 d. Cambridge Sandariečiai rengia puikų pikniką užbaigimui vasaros sezono. Piknikas bus S. Mizaro ukėje E. Sharon, Mass. (Šale Cantono). Norinti linksmai praleisti sventadienį, važiuokite visi į Pikniką.

33-METINIS BALIUS!

Rengia S. L. Šv. Kazimiero Draugija,
RUGSĖJO (SEPT.) 4 D., 1922 M. (LABOR DAY).
Prasidės 3 val. po pietų ir trauksis iki vėlai nakties.
LIETUVIŲ SALĖJE,
Kamp. E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Kviečiame visus į musų balių, bus gera orchestra ir pirmutinis balius po vasaros sezono. Bus valgių ir gėrimų į vales ir vietos užteks visiems, kaip seniems, taip ir jauniems

Kviečia visus ant 33 metinio baliaus.

S. L. ŠV. KAZIMIERO DRAUGIJA.

Jau Atidarėme!

So. Bostono lietuviai nuo seno pageidavo ir laukė atidarant lietuviškos valgyklos (Restorano). Tad šiuomi pranešame, kad jau atidarėme! Valgius gamysime tikrai lietuviškus ir tikimės, kad atsilankiusieji bus pilnai patenkinti. Kviečiame visus atsilankyti į naują valgyklą.

SO. BOSTON LITHUANIAN-AMERICAN LUNCH

244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Didžiausis Piknikas

Rengia D. L. K. Keistučio Draugystė ant nuosavo daržo
OAKLAND GROVE, EAST DEDHAM, MASS.
PANEDĖLYJE 4 D. RUGSĖJO-SEPTEMBER, 1922 M.
Prasidės 10 valandą ryte ir trauksis iki vėlumai nakties.

D. L. K. Keistučio Draugystė rengia milžinišką pikniką ant dailiausios vietos East Dedham, savame darže. Šiame piknike bus visokių pasilinksminimų, k. t.: bėgikų, ristikų ir virvės traukikų, taipogi bus visokių valgių ir gėrimų, ir šiame piknike bus leidžiamas automobilius ant išlaimėjimo. Todėl D. L. K. Keistučio Draugystė užprašo visų Lietuvių ir Lietuvaičių iš visų apielinkių atvažiuoti koskaitlingiausiai, nes linksmiausia vieta, ir visi galėsite šviežiu oru gerai pakvėpuoti ir linksmai laiką praleisti. Atsiminkite, jog šis piknikas yra paskutinis šių metų, todėl naudokitės gera proga, nes vėliaus nei už jokius pinigus negausite, ir po laikui gailėsitės praleisto laiko. **Įžanga 25c.** tikietas, ir su tuo tikietu galima bus laimėti automobilių, o kurie neturės tikieto, tai galės ant vietos nusipirkti. **Širdingai kviečia DRAUGYSTĖ.**

Pasarga. Važiuojantiems iš Bostono ir iš visų apielinkių reikia imti Elevatorį ir važiuoti pietų link iki Forest Hills, o iš ten imti gatvekaris Washington Grove St., ir važiuoti pakol karas veš iki vietos. o ten stovės žmogus, kuris nurodys kelią į Draugystės daržą, arba imti Jitney ir važiuoti iki daržo.

O kurie norės troku važiuoti, tai gali užsiregistruoti pas Antaną Pasteli, 146 Bowen St., So. Boston, arba pas Vincentą Trakelį, 92 A St. Registruokitės nevėliaus kaip iki 31 d. Rugpiučio.

PRANEŠIMAS!

SO. BOSTONO IR APIELINKĖS LIETUVIAMS.

Šiuomi pranešame vietos ir apielinkės lietuviams, kad atidarėme naują valgomų daiktų krautuvę, kurioje užlaikome pirmos rušies valgomus reikmenis, kaip tai: mėsų kokių tik kas nori, kenuose "Caned Goods" visokių rušių.

Priegtam užlaikome geriausių salyklų, kokių dar Bostono lietuviai nėra vartoję. Vadinasi "DOLL BROTHERS" salyka geriausia visoje Amerikoje. Taipgi užlaikome ir apynių, kokių tik kas nori. Apyniai labai geri ir pigus, pirmos rušies, parsiduoda po 35c. Ant pareikalavimo pristatome į namus.

EXTRA!!!

Turime labai šviežių kiaušinių, surių ir Lietuviškos Smetonos parvežtos nuo farmų. Parvežame po du sykiu į sąvaitę. Suriai ir Smetona yra tikrai Lietuviški, tad ateikite ir persitikrinkite po šiuomi antrašu:

Strand Cash Market

331 W. Broadway, So, Boston, Mass.

Tel. So. Boston 1771-J.

John F. Concannon Co.

P. RAMANSKIS IR V. TRAKIMAVIČIUS.
(Savininkai.)

Geriausio visokios rušies toniko išdirbėjai. Musų tonikas yra geriausias visoje apielinkėje. Tad reikalaukit jo.

92 A St., Kampas Third St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2037-W.

THE EDISON ELECTRIC ILLUMINATING COMPANY OF BOSTON, sulyg pirmesnio pranešimo jau paskelbto, šiuomi praneša Kompanijos kostumeriams, gaunantiems patarnavimą pagal Kainų Schedule A, kad jau yra padarytas numušimas dešimts centų (10c.) už kilowatt valandą į devynis ir pusę cento (9½c.) už kilowatt valandą ant visų meterių, skaitytų po rugpiučio (August) 31 d., 1922 m.

CHARLES L. EDGAR, Prezidentas.

Boston, Rugp. 1 d., 1922 m.

VISŲ ATYDAI!

LIETUVIAI KRIAUČIAI

J. MAT and M. J. NICK

(J. Matulaitis ir M. J. Nesiackas)

247 D St. So. Boston, Mass

Šiuomi pranešame vietos ir apylinkės lietuviams, kad užlaikome kriaučių dirbtuvę, kurioje siuvame visokius naujausios mados drabužius, sulyg kiekvieno pareikalavimo.

Taipgi taisome, išvalome, prosiname ir nukvarbuojame iš senų padarome taip kaip naujus. Darbą atliekame greitai ir gerai. Kviečiame visus atsilankyti, o busite užganėdinti.

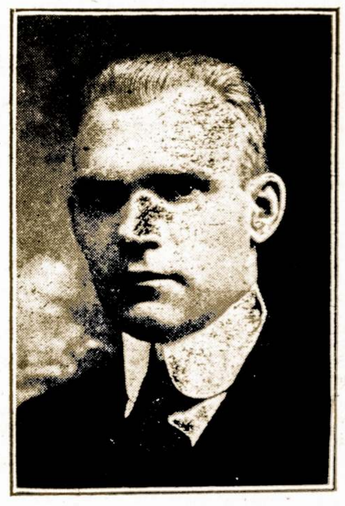

M. J. NESIACKAS.

LIETUVIS GRABORIUS.

Šiuomi pranešu visiems Bostono ir apielinkės lietuviams, kad nupiginau kainas už grabus, ir visą palaidojimą Palaidoju numirusį už $100.00 ir augščiau. Pasitaikius reikalui, kviečiu brolius lietuvius ir iš apielinkės kreiptis pas mane, o aš darbą atlieku gerai, gražiai, mandagiai ir pigiau negu kas kitas. Žodžiu sakant patarnauju konogeriausiai, visiems dykai už nuvažiavimą į kitus miestus nieko nerokuoju. Pasitaikius reikalui kreipkitės šiuo adresu:

P. J. AKUNEVIČIUS
258 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. gyvenimo: S. B. 1891-M; Ofiso: 381.

"GydytojaS"

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas. Mokina kaip apsisaugoti nuo visokių ligų. Prenumerata Metams $1.00.

"GYDYTOJAS"
3310 S. Halsted St., CHICAGO.

Ofise Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Puiki Lietuviška

UŽEIGA

pas

ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausiai; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Įdėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydymo —patys sau. Čia turite progą su gvarantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašykite pas:

ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

LIETUVIŲ GARAGE

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

Kerdiejų Spaustuvė.

(KERDIEJUS PRESS)
598 Broadway, (2-ros Lubos)
SOUTH BOSTON, MASS.

Jei jums reikia gerų spaudinių, kaip Lietuvių, taip Anglų arba ir dar kitomis kalbomis, tai kreipkitės pas Kerdiejus, jie gerai padaro spaudos darbus—be klaidų. Apart paprastos spaudos, Kerdiejai užsiima gaminimu ir tokių dalykų kaip Šėrai, Paliudijimai ir kitoki produktai, atliekami taip vadinamais Ingraviravimo, Spalvavimo, Imbosinimo bei Litografijos procesais.

Vieta:
Kampas Broadway ir I Street.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros? Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą

J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitu smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.